

ZOO
JIHLAVA

VÝROČNÍ ZPRÁVA THE ANNUAL REPORT

2011

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA

BŘEZINOVY SADY 4372/10
586 01 JIHLAVA
CZECH REPUBLIC

PRÁVNÍ FORMA Příspěvková organizace
IČ 00404454
DIČ CZ00404454
TEL. +420 567 573 730
FAX +420 567 573 728
E-MAIL jizoo@zoojihlava.cz
WWW www.zoojihlava.cz

NÁZEV Zoologická zahrada Jihlava
SÍDLO Březinovy sady 4372/10, 586 01 Jihlava
Česká Republika

ZŘIZOVATEL Statutární město Jihlava
SÍDLO Masarykovo náměstí č. 1, Jihlava
IČ 00286010

PRIMÁTOR MĚSTA Ing. Jaroslav Vymazal

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCE ZOO

ŘEDITELKA Ing. Eliška Kubíková
ADRESA Hybrálec 96, 586 01 Jihlava

JAKÝ BYL ROK 2011 / HOW WAS THE YEAR 2011	4
CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2011 / ANIMAL MANAGEMENT	5
PŘEHLED VETERINÁRNÍ ČINNOSTI V ROCE 2011 / VETERINARY SERVICE	10
VÝŽIVA ZVÍŘAT / ANIMAL NUTRITION	11
EKONOMICKÁ ČINNOST / FINANCES	12
STÁTNÍ DOTACE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR – PROGRAM „Příspěvek zoologickým zahradám“ / STATE APPROPRIATION OF MINISTRY OF ENVIRONMENT	14
PROPAGACE A VZDĚLÁVÁNÍ / ADVERTISING, PUBLICITY, EDUCATION	15
NOVINKY VE VZDĚLÁVÁNÍ / EDUCATION UPDATE	19
SYMBOLICKÁ ADOPCE V ZOO JIHLAVA 2011 / THE SYMBOLIC ADOPTION	20
VÝSTAVBA A ÚDRŽBA / DEVELOPMENT AND MAINTENANCE	22
ZAHRADNICKÁ ČINNOST / HORTICULTURE (JUNE TO DECEMBER 2011)	23
PRACOVNÍ VÝROČÍ V ROCE 2011 / ANNIVERSARY OF STAFF	25
VÝHLED DO ROKU 2012 / OUTLOOK FOR 2012	26
ZMĚNA PODMÍNEK CHOVU PLOUTVONOŽCŮ V ROCE 2011 / CHANGING THE PINNIPED HOLDING CONDITIONS	27
CHOV A ODCHOV KOČKODANŮ CAMPBELLOVÝCH (<i>Cercopithecus campbelli</i>) / BREEDING AND REARING THE CAMPBELL'S GUENON	28
CHOV A ODCHOV BERNEŠEK HAVAJSKÝCH (<i>Branta sandvicensis</i>) / BREEDING AND REARING THE NENE	29
CHOV A ODCHOV HROZNÝŠOVCŮ PORTORICKÝCH (<i>Epicrates inornatus</i>) / BREEDING AND REARING THE PUERTO RICAN BOA	30
SEZNAM ZVÍŘAT V ZOO JIHLAVA / JIHLAVA ZOO ANIMAL INVENTORY	31
VZÁCNÉ A CHRÁNĚNÉ DRUHY ZVÍŘAT V ZOO JIHLAVA / RARED AND PROTECTED ANIMAL SPECIES AT JIHLAVA ZOO	36
Fotopřílohy	
NAHLÉDNĚME PodpoVRCH ANEB SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ NOVÉHO CENTRA ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY 11. 11. 2011	38
SLAVNOSTNÍ OTEVÍRÁNÍ EXPOZIC	40
MEZI NÁMI ZVÍŘATY	41

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZOO JIHLAVA 2011 ANNUAL REPORT 2011

► AUTOŘI TEXTU

Ing. Eliška Kubíková, Hana Krejčová, Ing. Jan Vašák, Jan Bruna, Kateřina Kosová, Mgr. Pavla Jarošová, Bc. Barbora Šmídová, Bc. Olena Kotíková, Pavel Hájek, Ing. Šárka Krčilová, Mgr. Michaela Eliášová, Lubomíra Ševčíková, MVDr. Michal Horský

► ZPRACOVALY

Kateřina Kosová a Iva Vilhumová

► GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ

Petra Sadilová, Jezerská 587, Pozoříce

► FOTOGRAFIE

Archiv Zoo Jihlava a Jaroslav Pospíchal

Neprošlo jazykovou úpravou.

Vydala Zoologická zahrada Jihlava v r. 2012 v nákladu 500 ks.

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA

ZOOLOGICAL GARDEN
OF THE CITY OF JIHLAVA

Personální obsazení
Personal Staff

► **Ředitelka/The Director**
Ing. Eliška Kubíková

► **Zoologické oddělení/Zoological Dpt.**

Vedoucí/Head: Ing. Jan Vašák

Chovatelé:

Bohumír Chytil, Jana Čeplová, Pavel Hájek, Marta Hudcová, Radmila Jarošová, Jaroslava Králová, Ing. Šárka Krčilová, Petr Kříž, Ilja Libenský, Marie Obrdlíková, Petra Rodová, Lubomíra Ševčíková, Martin Tomek, Lydie Trojanová, Eva Vytisková

► **Ekonomické oddělení/Economical Dpt.**

Vedoucí/Head: Hana Krejčová

Marcela Zelená (do/until 31. 1.), Ing. Hana Spudilová (od/from 1. 2.), Jana Švantnerová, Miroslav Hejda, Helena Milostná, Silvie Jonáková, Martina Pařízková, Michaela Ševčíková (do/until 31. 1.), Eliška Špačková (od/from 1. 2.), Marie Tribučková, Naděžda Štumarová, Jiří Tomek

► **Oddělení údržby a výstavby/Maintenance Dpt.**

Vedoucí/Head: Jan Bruna

Miloš Bartoš, Zdeněk Blažek (do/until 30. 9.), Milan Buryánek (do/until 28. 8.), Pavel Dvořák, Hanuš Křepinský, František Ondráček (od/from 14. 11.), Karel Tomáš (od/from 24. 10.), Jaromír Vedra

► **Zahradnické oddělení/Gardening Dpt.**

Vedoucí/Head: Ing. Josef Čurda (do/until 16. 6.), Bc. Barbora Šmídová (od/from 7. 6.)

Zdeněk Kratochvíl, Jaroslav Kabelka, Marcela Davidová

► **Oddělení propagace a vzdělávání/Education, Advertising, PR Dpt.**

Vedoucí/Head: Kateřina Kosová

Mgr. Pavla Jarošová, Bc. Olena Kotíková, Martina Davidová, DiS (do/until 30. 6.), Ing. Michal Ryneš (od/from 1. 8.), RNDr. Iva Vilhumová (od/from 1. 7.), Mgr. Radka Vaňková (od/from 1. 9.)

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA

ZOOLOGICAL GARDEN
OF THE CITY OF JIHLAVA

je členem
is a Member of

JAKÝ BYL ROK 2011

HOW WAS THE YEAR 2011

Ing. Eliška Kubíková, ředitelka Zoo Jihlava

► Rok 2011 byl od začátku poznamenán stavebním ruchem a nezvykle vysokou návštěvností. Zjara proběhly poslední úpravy na původním Amazonském pavilonu, který v předchozím roce získal charakter puebla a název Hacienda Escondido. Zde byl v květnu zahájen provoz renovovaného baru Cantina.

Součástí tohoto komplexu je i nová voliéra, která poskytla zázemí papouškům ara, k radosti dětských návštěvníků začal sloužit i výběh morčat. V průběhu roku byla tato expozice doplněna o několik etnických prvků a rekonstrukcí prošla i venkovní voliéra chvostanů.

Také komplex výběhů pro levharty změnil svou tvář. Dosluhující palisáda byla nahrazena kamenným obložení kombinovaným s kmeny stromů a živými rostlinami. Došlo tak ke vzhledovému sjednocení s již dříve rekonstruovanými výběhy malých koček.

Změny vybavení vnitřní části občerstvení Panda v africkém stylu a přesunutí zmrzlinového boxu do venkovního prostoru zvýšily nejen estetické vnímání, ale také pohodlí návštěvníků.

Významnou novinkou bylo otevření lanového centra PraLEZ, které tak rozšířilo nabídku relaxačních aktivit. Jednotlivé překážky byly doplněny informačními prvky, a tak ve větvích stromů vznikla originální naučná stezka. Prvky zábavy i poučení v sobě rovněž spojuje ekokoutek na břehu Jihlávky, zaměřený na problematiku třídění odpadů.

Doslova zlomovou událostí v historii jihlavské zoo bylo dokončení a zprovoznění environmentálního centra, které dostalo název PodpoVRCH. Objekt byl slavnostně otevřen 11. listopadu a bezprostředně od tohoto dne začal plnit svůj úkol. Tato událost si vyžádala zvýšenou aktivitu vzdělávacího oddělení. Vedle již tradičních pravidelných akcí pro širokou návštěvnickou veřejnost a stávajících vzdělávacích programů vznikly nové typy vzdělávacích programů pro školy, které nové vzdělávací centrum začaly využívat.

V závěru roku byla současně zahájena další velevýznamná etapa v rozvoji jihlavské zoo, a to projekt Zoo pěti kontinentů, který v průběhu tří let doplní stávající zoo o několik zoogeograficky zaměřených celků.

Nápor úkolů a nárůst marketingových aktivit si v závěru roku vyžádal i změnu organizační struktury a vznik ekonomicko-marketingového oddělení.

Zabezpečení běžných oprav a úprav v areálu v rámci oddělení údržby bylo komplikovanější vzhledem k personálním změnám, které si vynutila zejména generační obměna pracovníků.

Rozšíření areálu zoo se projevuje i ve zvýšených nárocích na zahradnický úsek. Ten byl v roce 2011 vytižen zejména akti-

vitami souvisejícími s nařízeným kácením stromů a také pouze zdánlivě podružnou manipulací s odpadem.

Nejzřetelnějším důkazem úspěšné činnosti zahrady jsou výsledky v chovatelské oblasti. V uplynulém roce jihlavská zoo odchovála 395 zvířat, a to zejména druhů ohrožených vyhynutím. V návaznosti na výstavbu nových objektů plánujeme rozšíření druhové skladby kolekce zvířat. Jednou z návštěvnických nejatraktivnějších novinek chovatelského úseku byl bezesporu příchod pandy červené.

Jsmo rádi, že i za situace, kdy nabídka volnočasových aktivit roste současně s dopady ekonomické krize, zájem o jihlavskou zoo neklesl. Pozitivní jarní vývoj návštěvnosti se přenesl i do dalších měsíců a jen nepatrný rozdíl dělí zoo od nového návštěvnického rekordu.

Za to, že rok 2011 lze zařadit mezi nejúspěšnější, patří můj dík nejen všem obětavým pracovníkům jihlavské zoo, ale i návštěvníkům, sponzorům, partnerům, Ministerstvu životního prostředí ČR a v neposlední řadě zřizovateli – Statutárnímu městu Jihlava, které chápe význam zoo a poskytuje nám potřebnou podporu.

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/The Director

SUMMARY

► With its very special beginning featuring busy construction activities and visitor rates being unusually high, the spring of the year reported here brought final actions as regards the former Amazon House. Redesigned the previous year, it was turned into a pueblo-like structure called Hacienda Escondido.

Modifications did not also pass by the block of leopard enclosures, which involved replacing the palisade.

Visitor comfort was enhanced by redesigning the Panda Snack indoor area and moving the ice cream box to the outside.

An important update became the forest adventure trail named PraLEZ ("climb through the forest") being opened to extend the range of leisure activities.

The act of completing the environmental education centre and putting it into use was literally a watershed event. Named PodpoVRCH ("under the ground"), the building was formally opened on 11 November, starting to fulfil its tasks immediately from that date on.

Later in the year, the zoo also entered another phase of its development, one of a critical importance, with a project called Zoo of Five Continents being launched to add several exhibits dedicated to various zoogeographical regions to the existing zoo grounds.

As the zoo grounds extend, increased demands on Horticulture can also be clearly seen, the members being busy in 2011 especially due to activities related to the compulsory felling of trees as well as handling waste, the latter sometimes not correctly seen to be a minor part of their workload.

Achievements in animal management is the evidence of success that the team considers to be the most obvious, with 395 animals bred and reared in Jihlava, this in particular including species threatened with extinction. Arrangements were yet made by the zoo for an attractive update arriving in 2011 – the red panda.

The fact that 2011 can be included amongst the greatest-ever years deserves my warm thanks to all selfless working members of Jihlava team, as well as visitors, donors, partners, the Ministry for Environment and last but not least the Founder – the City of Jihlava, who is aware of the importance of the zoo and grants support as necessary.

CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2011 ANIMAL MANAGEMENT

Rozmnožit se podařilo také hroznýše psohlavé–západní (*Sanzinia madagascariensis volontary*).

► Z pohledu počtu odchovaných mláďat je rok 2011 druhým nejúspěšnějším rokem po roce 2010. Je ovšem nutno dodat, že tyto statistické údaje jsou poněkud ovlivněny rozmnožením či nerozmnožením třeba jenom jednoho druhu.

V tomto případě je rozdíl podmíněn odchovem rosniček včelích (*Phrynohyas refinisitrix*), který se nepodařilo v roce 2011 zopakovat. Tento rozdíl pak činí více než 300 odchovaných mláďat, což znamenalo v roce 2010 téměř zdvojnásobení počtu odchovaných zvířat.

OBOJŽIVELNÍCI A PLAZI

► Pro zlepšení situace v chovu rosniček včelích bychom rádi obohatili skupinu v roce 2012 ještě o nepřibuzný pár – zvýšíme tím genetickou variabilitu a také bychom chtěli stimulovat samice k sexuální aktivitě. U dalších obojživelníků jsme zaznamenali snůšky vajec, bohužel pulci u dříve odchovávaných pralesniček batikových (*Dendrobates auratus*) a pralesniček harlekýn (*Dendrobates leucomelas*) nebyli dostatečně vitální. Naopak u dosud nerozmnožených pralesniček barvířských (*Dendrobates tinctorius*) se podařilo získat poprvé oplozená vejce, přičemž i pulci dávají dobré vyhlídky na metamorfózu zdravých žabek.

V chovu plazů se podařilo úspěšně odchovat mláďě želv tlustohrdých (*Siebenrockiella crassicolis*) vylíhnuté na konci roku 2010 a toto mláďe jsme začlenili mezi ostatní. V roce 2011 už snášely obě samice (matka i dcera) tohoto druhu, vejce bohužel nebyla oplozená. I tak je však tento stav poměrně optimistický, vzhledem k tomu, že želvy jsou zvířata dlouhověká, a také proto, že se u tohoto druhu podařilo v naší zoo odchovat už dvě mláďata.

Zaznamenali jsme snůšku i u krokodýlů čelnatých (*Osteolaemus tetraspis*), vejce ale byla bohužel neoplozená. Z dříve poskytnutých krevních vzorků našich krokodýlů byla také prostřednictvím vedoucího plemenné knihy Fabiana Schmidta (Zoo Lipsko) stanovena taxonomická příslušnost našich zvířat. Jedná se o krokodýly, kteří náleží k poddruhu (druhu) *tetraspis*, žijící v povodí řeky Ogoue. Přestože je tento taxon nejméně ohroženým mezi krokodýly rodu *Osteolaemus*, je v tomto případě podstatné, že se nejedná o mezidruhové či mezipodruhové hybridy, kteří byli detekováni v celé řadě institucí.

Po dvouleté přestávce se podařilo opětovně rozmnožit leguány kubánské (*Cyclura nubila*), kdy se úspěšně vylíhla tři mláďata. U tohoto druhu vždy hraje velkou roli místo, kam samice naklade vejce – problémem může být objevit, nebo mohou být nalezena mechanicky poškozená.

Také hroznýše psohlavé západní (*Sanzinia madagascariensis volontary*) se podařilo rozmnožit, jednalo se o původní chovnou skupinu. V průběhu příštích let bychom mohli zaznamenat odchov i u samic, jež pochází z naší zoo – jsou ve velmi dobré kondici a byl k nim pořízen nepřibuzný samec ze soukromého chovu.

Do chovu scinků šalomounských (*Corucia zebrata*) se podařilo získat dva nepřibuzné jedince. Doufáme, že nám tento krok pomůže dále rozvinout chov tohoto zajímavého a nepřilíš často chovaného druhu.

Z mláďat hroznýšovců portorických (*Epicrates inornatus*) z konce roku 2010 se podařilo úspěšně odchovat 4 jedince, což nám dává naději udržet tento zajímavý a vzácný druh v naší kolekci. Tuto snahu však eliminuje absence těchto hadů v zoologických zahradách, v databázi ISIS jsou evidováni pouze v jediné instituci (Zoo Jihlava). Na řadě je tedy spolupráce se soukromými chovateli – chtěli bychom se pokusit některá ze stávajících mláďat vyměnit za nepřibuzná zvířata. Pokud by pak úspěšný chov pokračoval, bude nezbytné oslovit další partnerské zoologické zahrady, aby mohla vzniknout větší populace založená na více než jedné kolekci, čímž by se stala méně zranitelnou. Rodičovský pár se pravděpodobně již blíží věku 30 let, takže nemáme jistotu, zda se podaří od těchto zvířat ještě někdy v budoucnu docílit odchovu.

U hroznýšovců jamajských (*Epicrates subflavus*) jsme pak získali deponaci od soukromého chovatele nepřibuzného samce, což je velice důležité pro vývoj chovu u nás i potenciálně celé populace EEP. I tento druh pochází z poměrně úzké genetické základny, nepřibuzní jedinci jsou tak velmi cenní.

Kromě zmíněných, řekneme strategických druhů plazů, se tradičně dobře rozmnožovaly druhy, které chováme spíše doplňkově. Jedná se o několik druhů korálovek (*Lampropeltis* sp.), leguány modré (*Sceloporus cyanogenys*), případně gekončičky noční (*Eublepharis macularius*).

Do naší kolekce plazů přibýlo několik druhů, které však budou sloužit především k práci s dětmi a jejich výchově ke kladnému vztahu ke zvířatům a chovatelství. Jednak používáme pro tyto účely druhy u nás již chované, které jsou pro takový účel vhodné, z nových se jedná o bazilišky páskované (*Basiliscus vittatus*) a agamy kočiččinské (*Physignathus cocincinus*).

PTÁCI

► V chovu ptáků se opětovně rozmnožili pštrosi dvouprstí (*Strutio camelus*), pár ale zatím stále nemá snahu sám ink-

bovat vejce. Jedná se však o mladé jedince, takže se dá předpokládat, že se tak stane v průběhu příštích let. Vejce jsme tak opět inkubovali uměle a stejně tak jsme i odchovali mláďata.

Přirozená inkubace naopak proběhla u nandu pampových (*Rhea americana*), kde jsme ale po zkušenostech z loňského roku část vajec inkubovali uměle a mláďata pak přidali rodičům. U nandu Darwinových (*Pterocnemia pennata pennata*) se pravděpodobně nejedná o pár, ale o dva samce. V příštím období se tak budeme snažit získat i samici, aby mohlo dojít k odchovu i u tohoto druhu.

U páru orlů mořských (*Haliaeetus albicilla*) jsme zkusili změnit postup chovu. Vzhledem k tomu, že se jejich odchov stále nedaří, rozhodli jsme se zkusit inkubovat vejce uměle a rodičům podložit podkladek (v tomto případě husí vejce). Pokud by se mláďe vylíhlo, podložili bychom je zpět do hnízda až rozkrmené s lépe vyvinutým reflexem k žadonění o potravu. Vejce se však během inkubace ukázalo jako neoplozené. V roce 2012 pravděpodobně postup zopakujeme, pokud se bude situace vyvíjet stejně, asi bude na místě uvažovat o výměně samce.

Jeřábi mandžušští (*Grus japonensis*) i v letošním roce snesli neoplozená vejce, je to nicméně poprvé, kdy jsme zvolili nový způsob zastřihávání letek. Páru těchto ptáků tak ještě dopřejeme čas na synchronizaci, než se budeme rozhodovat k radikálnějšímu řešení, kterým by mohla být umělá inseminace.

V roce 2011 opětovně zahnízdil také pár arů hyacintových (*Anodorhynchus hyacinthinus*), i jejich druhé vejce však bylo neoplozené.

U vrubozobých jsme zaznamenali tok u husic magelánských (*Chloephaga picta*), tento pár byl na sezonu 2011 pro svoji agresivitu oddělen od ostatních vrubozobých. Tato povaha se projevila i ve společné expozici jihoamerického výběhu, kdy houser při obraně hnízda napadal své spolubydlící, včetně tapírů jihoamerických, kapybar a nandu Darwinových. Pár však v tomto prostředí odchoval celkem bez problémů dvě mláďata, čemuž kromě izolace od ostatních vrubozobých přispěla i možnost prakticky nepřetržité pastvy. Poprvé se nám podařilo docílit odchovu u bernešek havajských (*Branta sandvicensis*), do budoucna bychom se rádi více věnovali právě tomuto druhu, přičemž bychom v tomto případě redukovali počty dosud chovaných běžnějších druhů hus.

Již tradičně se rozrostla kolonie plameňáků růžových starosvětských (*Phoenicopterus ruber roseus*), v dalším období už bude nezbytné některé mladé ptáky odeslat k dalším chovatelům, protože kapacita našeho chovatelského zařízení už by další nárůst nezvládla.

PRIMÁTI

► V chovu primátů, respektive poloopic, se v tomto roce podařilo sestavit pár outloňů malých (*Nycticebus pygmaeus*) ve vhodném věku. Věříme, že spolu s optimalizací krmené dávky bychom se mohli dočkat odchovu.

Mláďata odchovali v roce 2011 lemuři rudočelí (*Eulemur rufus*), lemuři černí (*Eulemur macaco macaco*) a po delší přestávce také lemuři kata (*Lemur catta*). U lemurů kata se narodila mláďata po otci, který byl méně než dva roky starý, což bylo poměrně překvapivé zjištění. Skupina by tak měla v příštích letech dosahovat pravidelnějších odchovů, ačkoli takovéto větší skupiny nebývají optimálně stabilní. V případě lemurů rudočelých jsme ve spolupráci se Zoo Plzeň odesílali vzorky jednotlivých

Hnízdění plameňáků

zvířat pro detekci poddruhové, respektive druhové příslušnosti. V EAZA Prosimian TAGu je podezření, že tento druh je hybridem mezi několika druhy rodu *Eulemur*, především je uvažováno o možné hybridizaci mezi druhy *Eulemur rufus* a *Eulemur rufifrons*. Všechna zvířata z našeho chovu byla analyzována jako čistokrevná a náležící k druhu (poddruhu) *Eulemur rufifrons*, což dává chovu tohoto lemura smysluplný rozměr. Toto zjištění je o to radostnější, že tento druh lemura je u nás chován už více než čtvrtstoletí v několika generacích a patří tak už mezi stabilní chovance naší zoo.

Velmi potěšující zprávou bylo narození mláďete kočkodana Campbellova (*Cercopithecus campbelli*), které dobře prospívalo a podařilo se je odchovat. Radost nám tak kalí „pouze“ fakt, že nepřibuzná zvířata jsou roztroušena po soukromých chovatelích a jejich věk k reprodukci není optimální. Rádi bychom nějakým způsobem soukromé chovatele zainteresovali do chovu kočkodana Campbellova a pokusili se tento druh udržet v České republice alespoň touto cestou. Možnosti pro takovou práci jsou ale poměrně velmi limitující.

Asi nejvýznamnějším odchovem roku 2011 bylo narození mláďete gibona zlatolícího (*Nomascus gabriellae*) ve druhé generaci. Mláďe se narodilo páru složenému ze samice narozené v Zoo Jihlava v roce 1999 a samce, jehož původ je ve volné přírodě. Zejména vzhledem k původu samce je každý odchov od tohoto páru velmi cenný, je třeba dodat, že tomuto úspěchu

Úspěšně se daří rozmnožovat celou řadu drápkatých opic včetně obou poddruhů kosmanů zakrslých (*Callithrix pygmaea*).

předcházela velmi úzká spolupráce se Zoo Bojnice a také s koordinátorem, který podpořil přesun tohoto samce z Bojnic do Jihlavy.

Fungující rodina chvostanů bělolících (*Pithecia pithecia*) přivedla na svět již třetí mládě, dva samci od nás byli odesláni do Zoo Ústí nad Labem. Tento počín je alternativou pro EEP populaci, protože je poměr pohlaví u tohoto druhu poněkud vychýlen ve prospěch právě samců a samčí skupiny tak mohou vhodně doplňovat expozice a zároveň působit jako rezervní zvířata v případech úhynů chovných samců.

V chovu drápkatých opic jsme dosáhli několika velmi zajímavých úspěchů. Po zvětšení vzdálenosti mezi kosmany

běločelými (*Callithrix geoffroyi*) a kosmany černovousými (*Callithrix penicilata*) se podařilo dosáhnout odchovu u obou těchto druhů. Prokázala se tak správnost hypotézy, že tyto nervózní, velmi teritoriální, agresivní a navíc blíže příbuzné opice nemohou být umístěny v přímo sousedících ubikacích, byť jim není umožněn přímý kontakt. Zvířata však vnímají velmi citlivě vizuální i akustické projevy vedlejší skupiny a pravděpodobně to způsobuje latentní stres, který znemožňuje rozmnožování. Další lehkou optimistickou novinkou je odchov mláděte tamarína tmavohřbetého Graellsova (*Saguinus nigricollis graellsii*) ve druhé generaci. Problémem je dosavadní absence nepřibuzných zvířat u tohoto druhu. Je proto otázkou, zda se i v budoucnu podaří druh udržet.

Velmi dobře také prosperuje rodinná skupina kosmanů stříbřitých (*Callithrix argentata*), kde se poprvé podařilo odchovat obě mláďata z vrhu. Naopak ztrátou je úhyn chovného samce lvíčka zlatého (*Leontopithecus rosalia*), kde je velkým problémem komunikace a velmi byrokratický způsob řízení tohoto programu, který velmi omezuje jakkoli pružně a rychle reagovat na takovéto neočekávané komplikace. Úspěšně se daří roznožovat oba poddruhy kosmanů zakrslých (*Callithrix pygmaea*) a tamaríny pinčí (*Saguinus oedipus*). Vzhledem ke změně koordinátora pro kalimika (*Callimico goeldii*) bychom se rádi vrátili k reprodukčnímu chovu tohoto zajímavého druhu.

Mládě gibona zlatolícího (*Nomascus gabriellae*) v druhé generaci bylo nejvýznamnějším odchovem v roce 2011.

KOČKOVITÉ ŠELMY

V chovu kočkovitých šelem jsme po přirozené přestávce opět spojili pár irbisů (*Uncia uncia*) a došlo k narození a odchovu dvou mláďat. Mladý kocour, narozený v roce 2009, byl na začátku roku 2011 předán v rámci EEP do Zoo Moskva, což je vzhledem k dosavadní historii chovu tohoto druhu v Moskvě poměrně prestižní transport. Tento transport nicméně vybočoval z běžných postupů, kdy se zvířata posílají v rámci EU, a lze říci, že byl logisticky podstatně náročnější, než transport zvířat do dalších destinací mimo EU. U irbisů jsme zaznamenali kromě narození mláďat i úhyn nejstaršího jedince a zakladatele našeho chovu samce Tesse. Jeho věk v době úhynu byl úctyhodných 19 let, 4 měsíce a 26 dní. Takového věku historicky dosáhla méně než 2 % zvířat evidovaných v plemenné knize.

U levhartů perských (*Panthera pardus saxicolor*) momentálně pracujeme na výměně generací, kdy náš chovný samec odešel do Zoo Hannover a k nám odsud přicestoval mladý samec. Momentálně jednáme o umístění chovné samice do další instituce, abychom mohli pokračovat v chovu s mladým párem. V případě levhartů cejlonských (*Panthera pardus kotiya*) momentálně odesíláme chovná zvířata ke vhodným partnerům, jejichž rozmnožení v rámci EEP je velmi žádoucí. Zbývá mladí samci budou prozatím umístěni v Zoo Jihlava a měli by se stát „startovacími“ zvířaty pro nové účastníky programu.

Stále se neúspěšně pokoušíme o rozmnožení tygrů sumaterských (*Panthera tigris sumatrae*), kde samice velmi dlouho odmítala akceptovat samce, který je ale vyzkoušený jako chovný. V roce 2011 došlo konečně k plnohodnotnému spojení, samice zabřezla, ale kotě se bohužel narodilo mrtvé. Kotě bylo plně donošené a matka je očistila. Doufáme, že se v roce 2012 odchovu od tohoto páru konečně dočkáme. Vzhledem k postupujícímu věku chovného samce by to bylo velmi žádoucí.

Odchovů jsme docílili také u několika druhů malých koček. V roce 2010 velmi úspěšně manuli (*Otocolobus manul*) letos stagnovali. Nicméně kapacita našich chovatelských zařízení byla po úspěších z předchozího roku velmi naplněná a následně jsme spojovali rodičovská zvířata poměrně pozdě. V sezóně 2012 bychom tak rádi spojili manuly již v průběhu února, abychom tomuto výpadku v rozmnožování zabránili. Odchov se podařil u koček arabských (*Felis silvestris gordonii*), kde jsme odchovávali jedno mládě. Faktem je, že se chovné kočky blíží své hranici biologické životnosti v reprodukci, proto již je potřeba počítat s jejich nahrazením jejich dcerami. Tak bychom mohli navázat na úspěšnou historii chovu koček arabských v Zoo Jihlava. Potěšitelné pak je sdělení kolegů z Nesles a Wuppertalu, kde se zvířata narozená u nás začala úspěšně rozmnožovat. Po delší odmlce se podařilo odchovat dvě mláďata u koček slaništních (*Leopardus geoffroyi*). Matkou mláďat je pětiletá samice narozená v naší zoo, která rodila letos poprvé. Vyvrátila tak našetřetí naše obavy o její reprodukční schopnost a do budoucna tak snad můžeme počítat s dalšími odchovy.

OSTATNÍ SAVCI

Pokusy o páření jsme zaznamenali u našeho páru medvědů malajských (*Helarctos malayanus*). Vzhledem k poměrně komplikované povaze samice používáme na doporučení vedoucí plemenné knihy preparát Zylkéne. Cílem je zklidnění samice a tím také zvýšení šance na rozmnožení.

Dvojčata irbisů (*Uncia uncia*) se narodila po přirozené dvouleté přestávce.

V chovu surikat (*Suricata suricatta*) asi budeme muset přikročit ke generační výměně, jelikož chovná alfa samice se pravděpodobně přestala rozmnožovat. Stávající skupina tak dá základ skupině nové. Pravděpodobně přistoupíme k ponechání několika kompatibilních samců, k nimž přidáme jednu nepřibuznou samici. Ostatní zvířata budou odeslána k dalším chovatelům.

Velmi dobře fungující je chovná skupina kapybar (*Hydrochaeris hydrochaeris*), rozmnožují se zde obě chovné samice (matka i dcera). Za rok 2011 se podařilo odchovat celkem devět mláďat.

Zcela výjimečné postavení má naše zoo v chovu kryš oblačkových (*Phloeomys pallidus*), u kterých jsme dosáhli během roku 2011 odchovu celkem sedmi mláďat, což je zatím historické maximum pro období jednoho roku v jedné instituci. Jedna ze samic odchovaných u nás byla odeslána do Zoo New York Bronx, kde došlo v poslední době ke stagnaci chovu vlivem špatného poměru pohlaví. Do naší zoo byl naopak z Bronxu dovezen samec, který u nás zplodil jednoho potomka. Tento samec bohužel uhynul, jeho geny však již jsou v evropské populaci reprezentovány. Pro rok 2012 je předběžně domluvena další výměna zvířat mezi Zoo Jihlava a Zoo New York Bronx.

Situace v chovu babirus (*Babryusa babyrussa*) se nevyvíjí moc příznivě – tento trend je odrazem situace chovu s velmi úzkou genetickou základnou v celé populaci. V našem stavu se nacházely dva páry, přičemž snaha byla o rozmnožení alespoň jedné samice. Věk a zdravotní stav zvířat však již není optimální a jako největší handicap pro spojení se jeví komplikovaná až hysterická povaha perspektivnější ze dvou samic. V průběhu roku navíc došlo v EEP k úhynu chovného samce v Zoo Antwerpy, kam jsme odeslali po dohodě s kolegy a s koordinátorem jednoho z našich samců. Doufáme, že po spojení s chovnou samicí dojde k rozmnožení tohoto druhu a zvýší se tak šance udržet babirusy v evropském regionu. Ve stavu nám tak v tuto chvíli zůstává mladý samec a dvě samice (sestry), z nichž jedna je více než 13letá a začínají se u ní projevovat zdravotní komplikace spojené s věkem a pravděpodobně i s nádorovým bujením. Navíc se zdá, že zvíře má chronické potíže s ledvinami. Druhá samice má výše zmíněné problémy přijmout samce, který je na-

víc velmi mladý a nezkušený, u samice bude velmi brzy limitem i postupující věk a fakt, že se dosud nerozmnožovala.

U hrošíků liberijských (*Hexaprotodon liberiensis*) se nadále pokoušíme o rozmnožení geneticky nejcennějšího zvířete v EEP. Samec rovněž není ve zcela optimálním věku pro první rozmnožování, navíc první zkušenost s pářením má až z naší zoo. Oproti předchozímu (příbuznému) samci má nižší libido a podstatně hůře detekuje říji u samic. V průběhu roku 2010 samice po tomto páření patrně zabřezla, ale nejspíše došlo k resorpci plodu. V průběhu roku 2011 se hrošíky úspěšně spojily nepodařilo, proto začínáme přistupovat k podávání zvýšených dávek vitamínů podporujících plodnost a libido.

Ve skupině guanako (*Lama guanicoe*) jsme provedli vzhledem k věku chovných samic výměnu samců a ponechali jsme ve skupině dvě mladé samičky, čímž bychom měli kontinuálně pokračovat v chovu v další generaci.

U tapírů jihoamerických (*Tapirus terrestris*) bylo zapotřebí vyměnit samce, protože jedna ze samic byla dcerou stávajícího chovného samce. Tímto krokem bychom rádi opět nastartovali rozmnožování tohoto zajímavého druhu v naší zoo.

Po doplnění skupiny zeber damarských (*Equus burchellii antiquorum*) o dvě nepřibuzné klisny se obě jeví jako březí. Případná hříbata by se měla narodit na jaře 2012.

V průběhu roku 2011 se nám podařilo také doplnit k našemu samci mladou samici lenochoda dvourstého (*Choloepus didactylus*) narozenou v Zoo Ústí nad Labem. Bylo by velmi žádoucí navázat na předchozí výsledky v chovu, náš samec je prokazatelně chovný a navíc se jedná o zvíře po rodičích z přírody a nemá žádného žijícího sourozence. Kromě toho není v populaci ani žádný žijící potomek tohoto samce.

ZÁVĚR

▶ Na letošním velkém zvýšení celkového počtu chovaných zvířat v naší zoo se významně podílejí především akvarijní ryby, které obývají expozice nového vzdělávacího centra, kde plní převážně expoziční a výchovné účely. Jejich prostřednictvím by si měli příslušníci mladší generace najít cestu k chovatelství a posílit vztah k živé přírodě a zvířatům.

V chovatelských výsledcích byl rok 2011 srovnatelný s rokem 2010 s přihlédnutím k výše zmíněným faktům. Lze říci,

*Zcela výjimečné postavení máme v chovu kryš oblačkových (*Phloeomys hydrochaeris*), letos se podařilo odchovat celkem sedm mláďat.*

že u některých druhů došlo k výpadkům očekávaných odchovů, naproti tomu se podařilo odchovat druhy, které nám ve stávajících kombinacích, případně v minulosti stagnovaly.

Je asi vhodné zmínit, že naší dlouhodobou snahou v chovatelské práci je zaměřením se více na určité druhy a vybudovat si buď větší chovatelskou základnu v rámci instituce, případně být v úzkém spojení s dalšími institucemi. Taková práce pak dává z dlouhodobého pohledu větší šance na udržení životaschopné základny daného druhu pro delší časové období. V rámci takových druhů pak snáze vyrovnáváme případné ztráty jednotlivých zvířat z vlastního chovu a jsme schopni i v rámci jedné instituce sestavovat více kombinací, zejména z pohledu generačního chovu.

Ing. Jan Vašák
 Vedoucí zoologického oddělení/Head of
 Zoological Dpt.

► ODCHOVY V ROCE 2011

	JEDINCŮ	DRUHŮ
SAVCI	221	34
PTÁCI	91	13
PLAZI	83	13
CELKEM	395	60

► POROVNÁNÍ ODCHOVŮ V JEDNOTLIVÝCH LETECH

ROK	JEDINCŮ	DRUHŮ
2007	264	41
2008	337	51
2009	252	54
2010	658	56
2011	395	60

► ÚHYN V ROCE 2011

	JEDINCŮ	DRUHŮ
SAVCI	47	32
PTÁCI	32	15
PLAZI	66	18
OBOJŽIVELNÍCI	4	3
RYBY	1	1
BEZOBRATLÍ	6	3
CELKEM	156	72

SUMMARY

► In terms of statistics, 2011 was the second most successful year as regards the breeding records following 2010.

Amphibians & Reptiles – The first-ever fertilised eggs and vital tadpoles achieved in the Dyeing Poison Frog (*Dendrobates tinctorius*) was a big success, as well as producing a young Black Marsh Turtle (*Siebenrockiella crassicolis*) and including the animal into the group of adults. By the way, this case involved the second young one of the species bred and reared in Jihlava.

Offspring in the Cuban Ground Iguana (*Cyclura nubilá*) was hatched with success after a two-year break, in addition to another Western Madagascar Tree Boas (*Sanzinia madagascariensis voluntary*) produced. For the group of the Solomon Island Skink (*Corucia zebrata*), the team managed to obtain two unrelated animals.

Rearing was also successful in the young adults of the Puerto Rican Boas (*Epicrates inornatus*) that hatched in 2010 and efforts are underway to get individuals not related to the stock.

Birds – The successful breeding tradition in the Ostrich (*Struthio camelus*) has continued; since however the male has not shown any interest in egg incubation in a natural manner, chicks had to be raised by hand. The opposite was true with the Greater Rhea (*Rhea americana*) where parent rearing worked well.

As regards the Anseriformes, the separation of aggressive Magellan Geese (*Chloephaga picta*) from the mixed-species enclosure resulted in two chicks being reared with success. The chick in the Nene (*Branta sandvicensis*) was produced for the first time ever, whilst the success already established in the Greater Flamingo (*Phoenicopterus roseus*) continued in 2011 as well.

Primates and prosimians – With some intermission, 2011 was another year of success in breeding the Ring Tailed Lemur (*Lemur catta*), with the offspring fathered by a young male (less than two years old). Offspring produced with success was also recorded in the Red-fronted Lemur (*Eulemur rufus*) and the Black Lemur (*Eulemur macaco macaco*) stock. For the Red Ruffed Lemur (*Varecia rubra*), the female's arrival was sadly too late to catch up with the mating season due to the date of transport being moved, with the new pair nonetheless supposed to achieve reproduction in 2012.

Very good news arrived from Campbell's Guenons (*Cercopithecus campbelli*), their offspring produced by a female who successfully became a breeder despite being older than usual to start to breed. Perhaps the most important breeding event in 2011, the Yellow-cheeked Gibbon (*Nomascus gabriellae*) birth in the second generation in Jihlava involved a mother born in Jihlava and a father originating from the wild, with cooperation with and support from Bojnice Zoo as well as the EEP coordinator being the pre-requisite for such breeding action.

Rearing was also successful after some time in Geoffroy's Marmosets (*Callithrix geoffroyi*) and Black-eared Marmosets (*Callithrix penicillata*), in addition to the young Rio Napo Tamarin (*Saguinus graells*) produced. A very good development can be seen in Silvery Marmosets (*Mico argentata*), where rearing both infants from the litter was successful for the first time in the history.

Felids – The natural birth interval was completed with cubs born in Snow Leopards (*Panthera uncia*), whilst the young male born in 2009 was sent to Moscow earlier in the year. Updates in the Persian Leopard stock (*Panthera pardus saxicolor*) involved a male exchanged with Hannover to provide for generational replacement of our animals.

Attempts to make Sumatran Tigers (*Panthera tigris sumatrae*) to breed have been underway, with a quite nervous character of our female complicating the process. Despite effective mating and pregnancy, the cub was born dead, with however the female's efforts to take care of it giving some chance for the future.

Gordon's Wildcats (*Felis silvestris gordonii*) did breed and rear, but actions will have to be taken to exchange the current breeding females with their daughters. The team also managed to make the Geoffroy's Cat (*Leopardus geoffroyi*) breed, the mother being a female born in Jihlava.

Other mammals – There is a very good situation as regards the Capybara (*Hydrochaeris hydrochaeris*) stock, where both females, i.e. mother and daughter, have started to breed. In Northern Luzon Giant Cloud Rats (*Phloeomys pallidus*), a historical maximum in terms of numbers being reared per year and institution was achieved by rearing seven young animals within a single year, in addition to animal exchange between Jihlava and Bronx Zoo.

Unfavourable developments have been observed in the stock of the Buru Babirusa (*Babirusa babyrussa*), which sadly is an overall trend in European institutions, with a limited genetic base over the long term being the particular issue.

Attempts at making the Pygmy Hippo (*Hexaprotodon liberiensis*) to breed still continued since Jihlava male is an animal of the greatest genetic value within the EEP population, The challenge is that the male arrived at a relatively old age without any breeding experience.

After adding two unrelated mares into the group of Burchell's Zebras (*Equus burchellii antiquorum*), both animals appear to be pregnant.

It is probably worth mentioning that the team tends to focus in terms of breeding rather on specific species and, in doing so, either build a larger base within our own institution or keep close contact with others. Efforts like these then give in the long run a better chance of keeping a viable base for the respective species over longer periods, such cases also making it easier to balance any loss of individual animals from our own stock, whilst giving us the opportunity of designing more combinations, especially in terms of breeding multiple generations.

PŘEHLED VETERINÁRNÍ ČINNOSTI V ROCE 2011 VETERINARY SERVICE

MVDr. Michal Horský ve své ordinaci

VYŠETŘENÍ ZVÍŘETE/Examination of the animal	402
LÉČBA ZVÍŘETE/Treatment of the animal	202
IMOBILIZACE ZVÍŘETE S LÉČBOU/Imobilisation of the animal treatment	40
RTG VYŠETŘENÍ/RTG Examination	8
ODČERVENÍ SKUPINY/Worming of the group	44
ODČERVENÍ ZVÍŘETE/Animal worming	26
VAKCINACE/Vaccination	122
INJEKČNÍ APLIKACE LÉČIVA/Injecting drug	102
CHIRURGICKÉ OŠETŘENÍ/Surgical treatment	28
KOREKCE PAZNEHTŮ A KOPYT/Correction hooves	16
DEZINFEKCE, DEZINSEKCE, DERATIZACE/Disinfection, Disinsection, Deratization	36
ASANACE VÝBĚHU A UBIKACE/Sanitation of exposure and quarters	29
ODBĚR VZORKŮ NA VYŠETŘENÍ SVŮ/Sampling for testing	244
ÚPRAVA KRMNÉ DÁVKY/Ration treatment	26
APLIKACE MIKROČIPU/Microchip application	55

MVDr. Michal Horský
Veterinární servis/Veterinary Service

Vakcinace irbisů (*Uncia uncia*)

VÝŽIVA ZVÍŘAT ANIMAL NUTRITION

V roce 2011 jsme zcela změnili systém krmení drápkatých opiček.

► V roce 2011 jsme se v otázce krmiv a výživy zvířat zaměřili především na následující: Z důvodu stále rostoucích cen potravin jsme se snažili najít nové zdroje některých produktů. Především jsme chtěli eliminovat nakupování potravin v supermarketech a místo toho nakupovat přímo u výrobce. To se nám podařilo například u špenátového protlaku, mléčných výrobků či vajec.

Dále se nám povedlo najít ekonomicky výhodný zdroj kuřat – odebíráme nestandardní kusy za symbolickou cenu přímo u producenta. Vyhnuli jsme se tak negativním prognózám z minulého roku, kdy jsme se obávali, že s nutností najít nového dodavatele kuřat bude spojena i jejich výrazně vyšší cena.

Naši druhou snahou bylo pokračovat v úpravě některých zastaralých krmných dávek. Při tvorbě nových dávek se snažíme využívat nejnovějších poznatků našich kolegů z jiných zoologických zahrad a dalších zkušených chovatelů. Již v roce 2010 jsme začali se změnami v systému krmení primátů. Letos jsme do jejich krmné dávky zakomponovali granule speciálně sestavené pro starosvětské a lištožravé primáty.

V roce 2011 jsme také zcela změnili systém krmení drápkatých opiček. Do krmné dávky jsme zařadili speciální granule, určené pro tuto skupinu primátů. Dále jsme rozlišili krmnou dávku pro kosmany a tamaríny. U obou skupin jsme omezili příjem ovoce, u kosmanů více než u tamarínů. Vyřadili jsme vařenou rýži. Želatinu pro kosmany (Marmoset Jelly), kterou jsme dříve krmili všem drápkatým opičkám, nyní krmíme jen kosmanům a pro tamaríny připravujeme speciální směs (Tamarin Cake). Dále jsme, především kosmanům, do krmné dávky zařadili větší množství arabské gumy, neboť se jedná o gumivorní zvířata. Tato přírodní pryskyřice proto více odpovídá jejich nutričním požadavkům a působí pozitivně i na jejich chrup. Souhrnně lze říci, že jsme snížili celkovou nutriční hodnotu krmné dávky drápkatých opic a více jsme ji přizpůsobili jejich přirozené stravě.

Podobné změny jako u drápkatých opic jsme provedli i u outloňů. Omezili jsme množství ovoce, z něhož jsme ponechali především jablka. Tříkrát týdně zkrmujeme místo ovoce a zeleniny granule pro drápkaté opice. Z krmné dávky jsme zcela vyřadili dětskou kaši, místo toho třikrát v týdnu přidáváme do krmné čistou želatinu pro kosmany. Dále jsme do krmné dávky zařadili arabskou gumu. Kromě těchto změn jsme se rozhodli začít outloňe v zimním období zimovat. Během zimování je z krmné dávky zcela vyřazeno ovoce, želatina pro kosmany a hmyz se krmí pouze dvakrát týdně. Mezi zimním a letním obdobím je

vždy měsíční interval, kdy je dávka postupně upravována.

V celkovém součtu jsme v roce 2011 za krmiva vydali částku 3 322 500 Kč, z toho přibližně 3 200 000 Kč připadlo na chov ohrožených druhů zvířat.

Mgr. Michaela Eliášová
Chovatelka/The Keeper

► SYSTÉM KRMENÍ OUTLOŇŮ

	ZIMNÍ OBDOBÍ (1. 12.–28. 2.)	LETNÍ OBDOBÍ (1. 4.–31. 9.)
PONDĚLÍ	ZELENINA+GUMA	ZELENINA+OVOCE +HMYZ+GUMA
ÚTERÝ	ZELENINA+HMYZ	ZELENINA+OVOCE +HMYZ+ŽELATINA
STŘEDA	GRANULE+GUMA	GRANULE+HMYZ +GUMA
ČTVRTEK	ZELENINA+HMYZ	ZELENINA+OVOCE +HMYZ+ŽELATINA
PÁTEK	ZELENINA+GUMA	ZELENINA+OVOCE +HMYZ+GUMA
SOBOTA	GRANULE	GRANULE+HMYZ
NEDĚLE	GRANULE	GRANULE +ŽELATINA

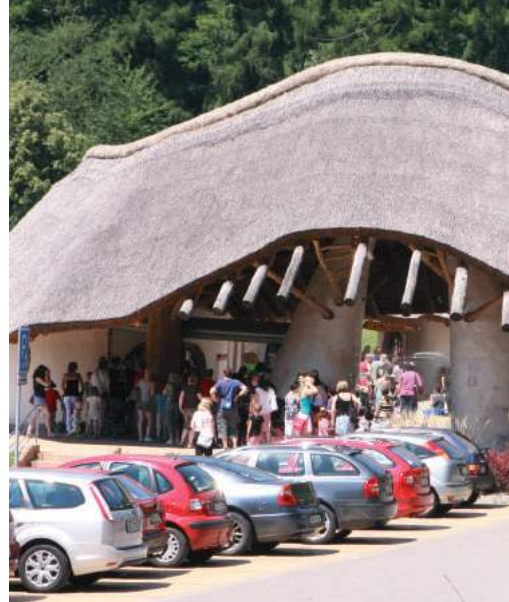
SUMMARY

► Primarily, two tasks were addressed by the team as regards feedstuffs and animal diets:

(1) Identifying new sources in some products because of ever-growing prices of food, the particular aim being to eliminate shopping in supermarkets and buy directly from producers instead.

(2) Ongoing revision of certain animal diets that became outdated. Each time a new diet is under development, we take every effort to make use of the latest findings of ours as well as those of colleagues from other zoos or other experienced holders. As regards primates, the feeding system revision process was launched as early as 2010, continuing in 2011 with special pellets designed for leaf eating and Old World primates integrated into the primate diet, in addition to the system of feeding callitrichids and lorises undergoing revision in full.

EKONOMICKÁ ČINNOST FINANCES

Návštěvnost jihlavské zoo se za rok 2011 přiblížila rekordu – branami zoo prošlo celkem 265 953 návštěvníků.

► Zoologická zahrada Jihlava obdržela v roce 2011 na zajištění provozu tyto prostředky:

► DOTACE A PŘÍSPĚVKY

Zřizovatel – provozní příspěvek	12 780 000 Kč
Ministerstvo životního prostředí ČR – příspěvek na krmiva	1 433 313 Kč
Celkem	14 213 313 Kč

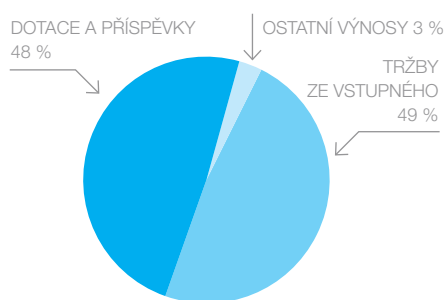
► HLAVNÍ ČINNOST

Výnosy z hlavní činnosti v Kč	
Dotace a příspěvky	14 213 313
Tržby ze vstupného	14 656 098
Ostatní výnosy	821 156
Celkem	29 690 567

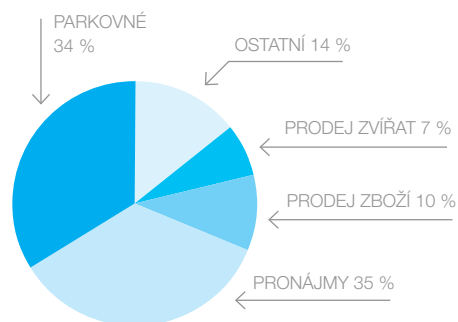
► DOPLŇKOVÁ ČINNOST

Výnosy z doplňkové činnosti v Kč	
Parkovné	1 350 304
Pronájmy	1 395 038
Prodej zboží	380 683
Prodej zvířat	274 859
Ostatní	578 084
Celkem	3 978 968

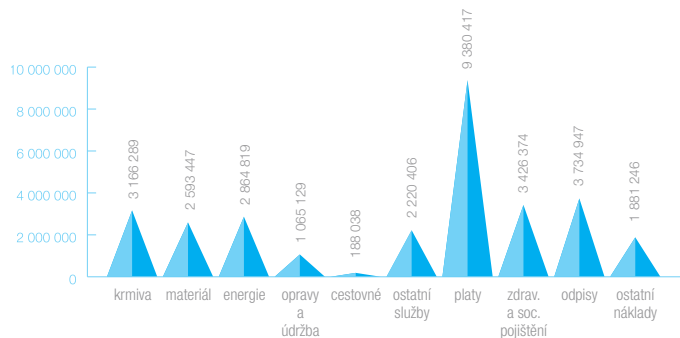
► GRAF 1 – VÝNOSY Z HLAVNÍ ČINNOSTI:

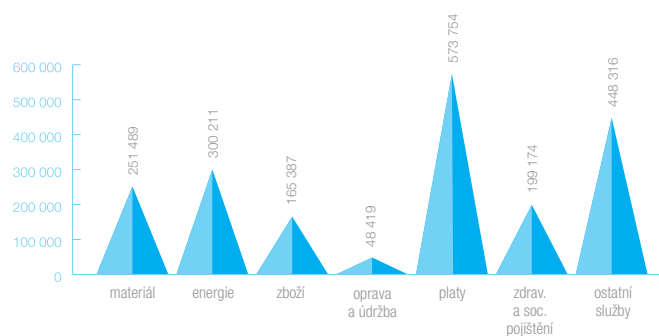
► GRAF 2 – VÝNOSY Z DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI:

► GRAF 3 – NÁKLADY NA HLAVNÍ ČINNOST:

► GRAF 4 – NÁKLADY NA DOPLŇKOVOU ČINNOST:

► **HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK**

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM

Hlavní činnost – ztráta	- 830 545,24 Kč
Doplňková činnost – zisk	1 992 217,54 Kč
Celkem	1 161 672,30 Kč

Daň z příjmu	221 160,00 Kč
Výsledek hospodaření po zdanění	940 512,30 Kč

► **DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK**

– účet 021 k 31. 12. **170 771 336,46 Kč**

Pořízeno: Budova CEV	32 857 058,67 Kč
Stavba – Amfiteátr	601 430,70 Kč
Stavba – zpevněné plochy	482 448,90 Kč

Zdroj pořízení: převod od zřizovatele

– účet 022 k 31. 12. **10 198 640,39 Kč**

Pořízeno: Vybavení CEV – majetek nad 40 tis. Kč	1 033 744,80 Kč
---	-----------------

Zdroj pořízení: převod od zřizovatele

Bezdrátový rozhlas.	246 507,00 Kč
-----------------------------	---------------

Zdroj pořízení: prostředky z fondu investičního rozvoje

► **DROBNÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK**

– účet 028 k 31. 12. **8 050 648,67 Kč**

Pořízeno: Vybavení CEV – majetek od 3 do 40 tis. Kč	1 981 844,03 Kč
---	-----------------

Zdroj pořízení: převod od zřizovatele

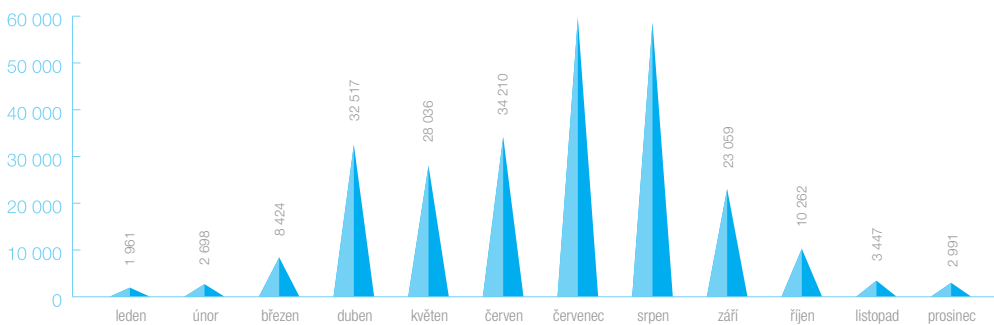
► **ZAMĚŠTNANCI**

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců Zoologické zahrady Jihlava k 31. 12. 2011 je 43,54.

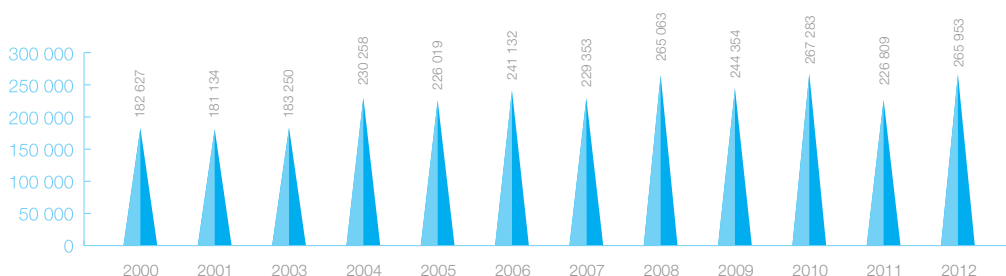
► **NÁVŠTĚVNOST**

Rok 2011 se s počtem 265 953 návštěvníci řadí k rokům úspěšným. K překonání rekordu z roku 2009 chybělo pouhých 1 330 návštěvníků.

► GRAF 5 – NÁVŠTĚVNOST V ROCE 2011:

► GRAF 5 – NÁVŠTĚVNOST V LETECH 2000–2011:

Hana Krejčová
Vedoucí ekonomického oddělení/Head of
Economic Dpt.

SUMMARY

► To cover the operational expenditure, Jihlava Zoo received in 2011 funding from the following entities:

- The City of Jihlava (Founder): 12,780,000 CZK
- The Ministry for Environment of the Czech Republic: 1,433,313 CZK
- Total funding: 14,213,313 CZK

Total revenues amounted to 33,669,534.36 CZK, whilst total expenditure was 32,729,022.06 CZK. The operations produced a profit amounting to 940,512.30 CZK. On 31 December 2011, the organisation was recording 43.54 staff members (full-time basis). The zoo grounds received a total of 265,953 visitors.

STÁTNÍ DOTACE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR PROGRAM

„Příspěvek zoologickým zahradám“

STATE APPROPRIATION OF MINISTRY OF ENVIRONMENT

► Zoologická zahrada Jihlava obdržela na základě žádosti státní dotaci MŽP z programu „Příspěvek zoologickým zahradám“. Dotace byla pro rok 2011 účelově vymezená pouze na krmivo pro ohrožené druhy zvířat. Dotace byla poskytnuta v celkové výši 1 433 313 Kč a v průběhu roku plně vyčerpána.

CELKOVÁ REKAPITULACE

PŘIDĚLENÉ DOTAČNÍ PROSTŘEDKY	VLASTNÍ ZDROJE	SKUTEČNÉ CELKOVÉ NÁKLADY
1 433 313 Kč 61 %	909 490 Kč 39 %	2 342 803 Kč 100 %

ROZPIS PODLE JEDNOTLIVÝCH DOTAČNÍCH TITULŮ

A. CHOV OHROŽENÝCH DRUHŮ SVĚTOVÉ FAUNY V ČESKÝCH ZOOLOGICKÝCH ZAHRADÁCH

- 1.1. Chov ohrožených druhů světové fauny zařazených do Evropských programů chovu ohrožených druhů EAZA (EEP)
- 1.2. Chov ohrožených druhů světové fauny v rámci evropských plemenných knih (ESB)
- 1.3. Chov ohrožených druhů světové fauny v rámci mezinárodních plemenných knih (ISB)
- 1.4. Chov vybraných ohrožených druhů světové fauny chráněných podle zvláštního právního předpisu

PŘIDĚLENÉ DOTAČNÍ PROSTŘEDKY	VLASTNÍ ZDROJE	SKUTEČNÉ CELKOVÉ NÁKLADY
1 304 203 Kč 61 %	850 353 Kč 39 %	2 154 556 Kč 100 %

B. ZAPOJENÍ ČESKÝCH ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD DO SYSTÉMU OCHRANY PŘÍRODY ČESKÉ REPUBLIKY

- 2.3. Chov zvláště chráněných druhů živočichů podle zvláštního právního předpisu a zapojení zoologické zahrady do záchranných programů těchto druhů
- 2.5. Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečného genofondu

PŘIDĚLENÉ DOTAČNÍ PROSTŘEDKY	VLASTNÍ ZDROJE	SKUTEČNÉ CELKOVÉ NÁKLADY
BOD 2.3. 122 093 Kč	39 868 Kč	161 961 Kč
BOD 2.5. 7 017 Kč	19 269 Kč	26 286 Kč
CELKEM DOTAČNÍ TITUL B	59 137 Kč	188 247 Kč
129 110 Kč 69 %	31 %	100 %

Hana Krejčová
Vedoucí ekonomického oddělení/Head of
Economical Dpt.

PROPAGACE A VZDĚLÁVÁNÍ ADVERTISING, PUBLICITY, EDUCATION

KULTURNĚ-VÝCHOVNÉ AKCE V AREÁLU ZOO

► Velmi důležitým momentem pro zoologickou zahradu je nástup do nové sezony. Podobně jako závodník, který zaváhá na startu a pak musí vyvinout enormní úsilí na trati, i my jsme v průběhu roku „dotahovali“ zpoždění způsobené dlouhodobou pokrývkou sněhu a chladem v úvodu roku.

Hned počátkem roku začal již pravidelný cyklus „Klubových večerů v zoo“ – zajímavých besed nejen o zvířatech a cestování, který pořádáme již pátým rokem a setkává se s čím dál větším zájmem veřejnosti.

V jarním cyklu (leden–duben) proběhly celkem čtyři besedy v klubovně zoo, v podzimním (září–prosinec) potom další čtyři. Na podzim jsme zahájili úspěšnou spolupráci s cestovní kanceláří Adventura.

Den Ptactva se letos uskutečnil první dubnovou sobotu (2. dubna). Pro všechny návštěvníky byl připraven pestrý program ve spolupráci s ČSOP Jihlava. Například pozorování různých druhů ptáků dalekohledem, ptačí dílna nebo ptačí kvíz. Nechyběly ani první letošní ukázky výcviku dravců a sov. Již potřinácté se konal také slet návštěvníků s ptačím příjmením. Vyhráli Strnadovi, kterých přišlo celkem 34, o druhé místo se podělili Vránovi a Slavíkovi (12) a třetí místo obsadili Špačkoví (11). Celkem „přilétlo“ do zoo 155 návštěvníků s ptačím příjmením, vylosovaný výherce získal vyhlídkový let, který věnoval Aeroklub Jihlava. Slunečné počasí vylákalo v tento den do zoo skoro 2 000 návštěvníků.

Ukázky výcviku dravců a sov patří mezi oblíbené programy pro návštěvníky.

Den Země jsme oslavili hned několikrát – 20. dubna prezentací na jihlavském náměstí a na náměstí v Třebíči a vše vyvrcholilo dnem plným her a soutěží pro děti i dospělé s názvem „Hop! A je tu lidoop!“ v areálu zoo, který jsme uspořádali společně s oddílem mladých ochránců přírody Volavky z Třeboně v sobotu 23. dubna. Zoo Jihlava se v tento den oficiálně připojila k mezinárodní kampani na záchranu velkých primátů, kterou vyhlásila Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií pro tento rok. Kromě pestrého „lidoopiho“ programu proběhla například ukázka střihání ovcí

Romanovského, křtiny ježků ušatých v africké vesnici Matongo, nebo ukázky výcviku dravců a sov pod vedením manželů Školoudových. V tento den byla také vyhlášena fotografická soutěž pro veřejnost s názvem „Kvakni spoušť“.

29. dubna byl slavnostně otevřen nový lanový park PraLEZ v lesnaté, zadní části zoo. Návštěvníci si tak mohou užít ještě více zábavy a adrenalinu na patnácti vysokých nebo sedmi dětských překážkách. V korunách stromů se mohou i vzdělávat – zajímavosti o různých obyvatelích pralesa a jejich ochraně jsou umístěny na tabulkách přímo na stromech. Lanový park je otevřen od května do září za samostatné vstupné, provozovatelem je společnost Coody outdoor, s.r.o.

Za účasti velvyslankyně Peru paní Marie Landaveri Porturas, zástupců Magistrátu města Jihlavy, indiánské skupiny CHAYAG z Ekvádoru a dalších vzácných hostů byla v úterý 17. května slavnostně otevřena zrekonstruovaná expozice Amazonského pavilonu, která nyní nese název Hacienda Escondido. Přibyla nová voliéra pro jihoamerické papoušky ary vojenské a výběh pro morčata, upravilo se průčelí a zpřístupnilo občerstvení na střeše pavilonu – Cantina.

„ZOO ART“ – již třetí ročník sochařské dílny Střední umělecké školy grafické z Jihlavy probíhal v areálu zoo od 23. do 27. května. V průběhu celého týdne mohli návštěvníci sledovat, jak se kmeny

Primáti byli hlavním tématem letošní kampaně EAZA.

Kmotrem dvojčat levhartů sněžných se stal písničkář Jarda Samson Lenk.

stromů mění v rukou mladých umělců ve zvířecí sochy. Vybrané hotové výtvary byly ponechány v areálu zoo jako výzdoba.

Den dětí jsme oslavili hned dvakrát – 3. a 4. června. Celkem deset dětských kolektivů z celé Vysočiny se tím snažilo upozornit na kritickou situaci, ve které se nacházejí velcí primáti, představující tvář záchranné kampaně Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií. Návštěvníci mohli v tento den v africké vesnici Matongo shlédnout výtvarná díla, vyprávění, divadla, scénky ze života lidoopů, ale i počítačové prezentace nebo ukázky webových stránek na téma záchrany primátů.

Sobota byla pro změnu ve znamení záchrany antilop. Ve spolupráci s občanským sdružením Derbianus jsme připravili pestrý program nejen pro děti. Zájemci se pomocí malování na obličej proměňovali v antilopy, vyráběli si slušivé rohy, nechyběly ani omalovánky nebo kreslení křídou na chodník. Do Jihlavy dorazil také model antilopy Derbyho v životní velikosti, který je k vidění u africké vesnice a nese jméno Niokolo – stejně jako název národního parku v Senegalu, kde žije posledních několik desítek jedinců jejího západního poddruhu.

Stalo se již tradicí, že prázdniny v jihlavské zoo začínají ve znamení „Slámování“. Ve dnech 2. a 3. července si návštěvníci mohli vyrobit a odnést drobné předměty ze slámy, nechyběl ani stylový doprovodný program – filcování, drátkování, korálky a živá hudba.

V průběhu letních prázdnin pracovníce našeho oddělení zajišťovaly komentované krmení zvířat – každý den u venkovních výběhů celkem sedmi druhů zvířat. Spolupracovali také na programu „Hadí středy v Matongu“ – zajímavým vyprávěním o životě plazů s praktickými ukázkami každou středu od května do srpna.

Dva týdny na přelomu července a srpna jsme se poprvé podíleli také na realizaci letního příměstského tábora pro děti v areálu zoo ve spolupráci s agenturou Helen Doron.

Také „africká“ svatba v zoo měla letos premiéru – uskutečnila se v africké vesnici 16. července. Milovníci Afriky z Českých Budějovic si vybrali toto autentické místo na zpečetění svého svazku. Zájemcům nabízíme také „mexickou“ svatbu (Hacienda Escondido), svatbu v asijském stylu (asijský park Hokkaidó) a nově také unikátní prostory vzdělávacího centra PodpoVRCH.

Oblíbená večerní procházka s názvem „Letní noc v zoo“ se tentokrát nesla ve znamení rekordů z říše zvířat. V podvečer 12. a 13. srpna si mohli účastníci vyzkoušet například nosit děti na zádech podobně, jako to dělají drápkaté opičky, běžet rychle jak gepard, skákat jako klokán nebo změřit síly s medvědem. Všechna družstva bojovala s velkým nasazením a na závěr je za odměnu čekalo občerstvení a živá hudba u ohýnku.

Prázdniny skončily v zoo poslední srpnovou nedělí. Byl připraven speciální program o třídění odpadů – zábavné hry pro děti i soutěž pro dospělé ve spolupráci s firmou EKO-KOM. Nechyběl ani zvířecí kvíz, ukázky výcviku dravců a sov a komentované krmení vybraných druhů zvířat. Každý, kdo v tento den přinesl a odevzdal starý elektrospotřebič do speciálního kontejneru firmy ELEKTROWIN, získal vstupenku do zoo zdarma.

Večer se potom uskutečnilo netradiční promítání filmu „Medvědí ostrovy“ – přímo v expozici medvědů malajských. Filmová projekce byla součástí 15. Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jihlava.

Slavnostní křtiny letošních dvojčat irbisů proběhly 4. září v africké vesnici Matongo. Kmotrovství se ujal známý folkový pís-

Již 6. ročník Malé africké konference byl opět přínosným a příjemným setkáním všech milovníků černého kontinentu.

ničkář Jarda Samson Lenk, který je také pojmenoval Čiči a Fiči a na závěr zazpíval několik známých písniček nejen o zvířátkách.

Již 6. ročník Malé africké konference, který se konal 9.–10. září, byl doslova nabitý zajímavými přednáškami i africkou kulturou. Pátek byl ve znamení přednášek v Divadle Na Kopečku (záznam přednášek byl online přenášán na webové stránky Internetové televize kraje Vysočina) a vyvrcholil večerem v africké vesnici, kde pokračovala produkce filmů, nechybělo stylové občerstvení a na závěr vystoupila hudební skupina CAMARA.

V sobotu byl připravený africký workshop pro všechny návštěvníky přímo v areálu zoo – na několika stanovištích se zájemci mohli seznámit s prezentací nejrůznějších aktivit v Africe, naučit se bubnovat na africký buben pod vedením odborníků nebo ochutnat hmyz upravený na různé způsoby. Nechyběly ani soutěže pro děti, výstavy afrických obrazů, soch a fotografií nebo prodej předmětů s africkou tematikou. Malá africká konference byla opět přínosným a příjemným setkáním všech milovníků černého kontinentu.

„Babí léto v zoo“ byl název akce pořádané 17. září ve spolupráci s jihlavským skautským střediskem Divočáci. Nejen pro děti byla přichystána dobrodružná výprava po areálu zoo plná různých úkolů, aktivit a hádanek. Nechyběla ani jízda na koloběžkách nebo opičí dráha.

Nový ekokoutek, který atraktivní a zábavnou formou prezentuje problematiku třídění a využívání od-

Večerní prohlídky nabízejí netradiční pohled na život v zoo.

Originální výstava kamenných soch ze Zimbabwe

padů, jsme veřejnosti poprvé představili koncem září. V areálu zoologické zahrady vyrostl díky společnému projektu autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., Kraje Vysočina a Zoo Jihlava. Téma problematiky odpadů návštěvníkům přibližuje speciální informační tabule s otočnými válci se vzorky recyklovaných materiálu, ze kterých je vyrobena také většina prvků a mobiliáře.

Den zvířat jsme v jihlavské zoo oslavili 2. října a nesl se ve znamení obojživelníků. Připraveny byly žabí hry a soutěže, žabí kvíz a také soutěžní výstava fotografií s názvem „Kvakni spoušť“, která byla vyhlášena na Den

Země. Po celý den se zájemci mohli také dozvědět spoustu informací o ochraně obojživelníků od Mgr. Jana Dvořáka.

Den sov a dravců se již tradičně koná první listopadovou sobotu ve spolupráci ČSOP Jihlava. Pro zájemce byly i letos připraveny zajímavé přednášky i ukázky dravců.

Poklepáním základního kamene byla 14. listopadu zahájena stavba Zoo pěti kontinetů.

„Adventní dílny v zoo“ se v jihlavské zoo stávají již tradicí. Ve dnech 3. a 4. prosince měli zájemci možnost si na celkem sedmi stanovištích v zoo vyrobit originální vánoční dárky nebo ozdoby z přírodních materiálů. Většina aktivit probíhala v novém centru PodpoVRCH.

Již třetí ročník vánoční sbírky krmiv pro opuštěná zvířata v útulcích s názvem „Vánočky nejen pro kočky“ jsme uspořádali ve spolupráci s Českým rozhlasem Region a posilovnou GYM centrum Jihlava. V průběhu prosince se podařilo shromáždit rekordních 300 kilogramů granulí, konzerv a zvířecích pamlsků. Nechyběly ani deky, hračky, obojky nebo vodítka. Z dárků se těší útulek v Polné, Třebíči a občanské sdružení Cibela z Jindřichova Hradce.

Mezi vánočními svátky probíhaly oblíbené večerní prohlídky po zoo s průvodci, tentokrát zaměřené na zimu. Návštěvníci se kromě zajímavého vyprávění o zvířatech v zoologické zahradě seznamovali i se zimním režimem zoo i zvířat. Nechyběla jízda na ponících pro děti a něco na zahřátí pro dospělé.

NAHLÉDNĚME PodpoVRCH ANEK NOVÉ CENTRUM ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

► Dne 11. 11. 2011 takřka přesně v 11 hodin a 11 minut prorazila geologická kladívka v rukou ředitelky jihlavské zoo a primátora města Jihlavy díru „pod povrch“ a otevřela tak bránu nového vzdělávacího centra veřejnosti.

Originální stavba, která je umístěna vedle hlavního vstupu do zoo, má vzhled kopce porostlého trávou, doplněného kamennými a dřevěnými palisádami. Sestupná spirálovitá chodba, jež vede do hlavního přednáškového sálu, je lemována vestavěnými akvárii a terárii.

Uvnitř se nacházejí dvě netradiční učebny – jedna svým interiérem připomíná pirátskou loď a druhá jihoamerickou jeskyni. Pro chovatelský kroužek je připraveno zázemí v badatelně, která umožňuje chov řady zajímavých druhů zvířat, od ryb a plazů až po savce.

Sbírka „Vánočky nejen pro kočky“ přinesla rekordních 300 kg krmiv pro opuštěná zvířata.

Slavnostní otevření proběhlo za účasti mnoha významných hostů, nechyběla stylová hudba a netradiční občerstvení. Odpoledne byl PodpoVRCH otevřen široké veřejnosti a večerní koncert folkové skupiny Alison byl příjemnou tečkou.

Den otevřených dveří centra pokračoval i v sobotu – všichni návštěvníci si mohli vyzkoušet například lovit ryby nebo točit kormidlem na pirátské lodi, kreslit na dotykové obrazovce, pomocí hlavolamů spustit vodu ze skály nebo otevřít mříž do jeskyně Indiana Jonese s křišťálovou lebkou. Velkým zážitkem pro mnohé byla i návštěva „badatelny“, kde je možné si zblízka prohlédnout celou řadu živočichů.

Centrum PodpoVRCH je určeno převážně pro žáky mateřských, základních a středních škol k realizaci výukových programů o zvířatech, přírodě i ekologii. V současné době nabízíme 16 různých programů. Některé z nich jsou tradiční a osvědčené, do nabídky jsou zařazeny i některé programy zcela nové.

Centrum zároveň slouží i jako místo pro zájmové kroužky, semináře, přednášky nebo akce pro veřejnost.

► VÝSTAVY

NOVÝ VSTUPNÍ AREÁL

Infocentrum

Aye-aye Expedition – výstava fotografií z Madagaskaru
Příběh cestovatele – fotografická výstava pod záštitou cestovatelského portálu HedvábnáStezka.cz

Za stromy roku – výstava fotografií Petra Francána

Odvracená tvář Keni – fotografie Davida Švejnohy a Václava Soukupa

Výstavní místnost

Kresby koní – Monika Tothová

SEM! CRUSTACEANA aneb svět roztodivných koryšů pod drobnohledem – Petr Jan Juračka

Odvracená tvář Keni – fotografie Davida Švejnohy a Václava Soukupa

Občerstvení U Kelta

Prodejní výstava afrického výtvarného umění Tingatinga

O nejdelší žirafí lepoporelo se soutěžilo na jihlavském náměstí.

AFRICKÁ VESNICE MATONGO

Škola: Prodejní výstava afrického výtvarného umění Tingatinga

Areál: ZVINOVA AFRICA – výstava moderního sochařství ze Zimbabwe, sochy zapůjčila Galerie Nová síň, Voršilská 3, Praha 1.

AREÁL ZOO

Příběh cestovatele – fotografická výstava pod záštitou cestovatelského portálu HedvábnáStežka.cz
Kamenné sochy ze Zimbabwe – výstavu zapůjčili manželé Homolkovi.

V záři africké savany – Základní škola Telč

KULTURNĚ-VÝCHOVNÉ AKCE MIMO AREÁL ZOO

► Výroční 10. ročník reprezentačního plesu Zoo Jihlava se konal 11. března v Hotelu Gustav Mahler a nesl se ve znamení hmyzu. Návštěvníky čekalo stylové občerstvení, pestrý program i bohatá tombola. Vrcholem večera bylo vystoupení The Beatles Re-

revival – jedné z nejúspěšnějších evropských revivalových skupin. Ples byl opět příjemným i přínosným setkáním všech příznivců a přátel zoo.

V rámci projektu „Žirafy míří do Jihlavy“ se již počtvrté sešly dětské týmy na jihlavském Masarykově náměstí, aby spolu svedly boj o nejdelší žirafí lepoporelo na téma „Jak šly žirafy do Jihlavy“. Zúčastnilo se celkem 10 skupin z Jihlavska a při měření modelů často nestačilo ani pásmo. Vítězem se staly Žirafky z Demlovky – tým ze Základní školy Demlova v Jihlavě – jejich žirafí lepoporelo měřilo neuvěřitelných 133,5 metru! Za odměnu si všichni aktéři mohli vyzkoušet roli ošetřovatele v jihlavské zoo. Druhé místo obsadilo uskupení MARIPOSAS (třída 4. A ZŠ Kollárova, Jihlava) a třetím nejdelším lepoporelem se chlubil žáci Sekundy A z Gymnázia Jihlava. Ty za odměnu čekala komentovaná prohlídka jihlavské zoo. Všechna výtvarná díla vynikala nápaditostí a originalitou příběhu.

PREZENTACE ZOO JIHLAVA NATĚCHTO AKCÍCH:

- Vítání jara v nákupním centru City Park (23. 4.)
- Den Země na náměstí v Jihlavě a v Třebíči (22. 4.)
- Den přírody v Počátkách (21. 5.)
- Den dětí na Krajském úřadě Vysočina (1. 6.)
- Pohádková zahrádka Františkovy Lázně (14.–15. 6.)

DALŠÍ ČINNOST ODDĚLENÍ

► Počátkem roku byly připravovány a zpracovány textové i obrazové podklady pro výroční zprávu 2010, zajištěna její výroba a následná distribuce.

V březnu byly vypracovány a podány projekty k žádosti o dotaci z Ministerstva životního prostředí ČR.

V dubnu 2011 byla spuštěna nová služba pro návštěvníky – mobilní průvodce. Tato aplikace pro mobilní telefony je

návštěvníkům k dispozici zdarma. Je možné ji stáhnout prostřednictvím bluetooth v prostoru za pokladnami nebo přes internetové stránky zoo. V mobilním průvodci je možné nalézt mapu zoo, praktické informace (otevírací doba, ceník vstupného, služby, kontakty), co se právě děje v zoo, informace o jednotlivých expozicích a nechybí ani možnost jednoduchého zaslání DMS. Během roku si tuto aplikaci do svých mobilních telefonů stáhlo více než devět tisíc zájemců.

V červnu byl připraven a zadán do tisku v pořadí již desátý občasník jihlavské zoo s názvem „Zoonovinky“.

V několika novinách a časopisech jsme prezentovali jihlavskou zoo prostřednictvím inzerce, byl vyroben prezentační materiál o novém centru PodpoVRCH na DVD.

V oblasti sdělovacích prostředků vyniká aktivní spolupráce zejména s místními rádiovými stanicemi, zoo se také opakovaně prezentovala na obrazovce zejména v rámci regionálního vysílání RTA, TV Prima a TV Nova.

Čerstvými aktualitami byly doplňovány a průběžně zdokonalovány internetové stránky zoo.

Závěrem roku bylo také navrženo a vytisknuto PF 2012 a kalendářiky zoo.

Průběžně byly doplňovány cedulky u expozic zvířat i sponzorské cedulky a práce se sponzory se stala takřka každodenní záležitostí.

V časopise 21. století Junior probíhaly v průběhu celého roku soutěže pořádané jihlavskou zoo, oddělení zajišťovalo také evidenci novinových článků v tištěné i elektronické podobě a digitální fotodokumentace všech důležitých událostí.

V listopadu se pracovnice oddělení zúčastnily konference pracovníků vzdělávání a marketingu UCSZOO v Zoo Praha.

Již druhým rokem je jihlavská zoo zapojena do projektu „Mobily pro gorily“ – na záchranu ohrožených druhů zvířat v Africe. Ke konci roku se na pokladnách zoo podařilo vysbírat celkem 570 mobilních telefonů – Zoo Jihlava se tak řadí na 4. místo mezi všemi organizacemi zapojenými do projektu (hned za Zoo Praha, Zoo Zlín a Zoo Plzeň).

Výroční 10. reprezentační ples jihlavské zoo se nesl ve znamení hmyzu.

Kateřina Kosová
Vedoucí oddělení propagace a vzdělávání/Head of
Education, Advertising, PR Dpt.

SUMMARY

► PR Events

- The Zoo ball for friends and sponsors
- Bird's Day
- Earth Day
- Celebratory opening of new outdoor activity for visitors – rope park "PraLEZ" next to ZOO
- Celebratory opening of reconstructed southamerican exhibition "Hacienda Escondido" with stylish refreshment "Cantina"
- ZOO ART – making of wood animal statues in ZOO
- Children's Day
- Holiday begins in the ZOO
- Commentate feeding of different species of animals during summer holiday
- Cooperation in the realization of a summer camp for children in the ZOO area
- Series of talks about reptiles
- Premiere of the wedding in the ZOO

- Summer night in the ZOO
- Holiday finishes in the ZOO
- Free-form movie projection of the film "Bears islands" in the exhibition of Malay bears
- Celebratory christening of new snow leopards twins
- Small African Conference
- Indian summer in the ZOO
- Presentment of new corner in the zoo area which deals with environmental education for visitors
- World animals Day
- Day for owls and birds of prey
- Celebratory opening of new environmental centre PodpoVRCH
- The start of building the big project "ZOO of five continents"
- The workshops in the ZOO during Advent
- Evening guided-tours through the ZOO flashed by Christmas lighting
- Club evenings in the ZOO – regular series of talks about animals and travel in the ZOO clubroom
- Christmas cakes for pets – Christmas collection of feeding for cats and dogs in havens

Other activities of the Educational Department

- Preparation and distribution of the annual report
- A new issue of the ZOO news
- New information boards in the ZOO
- Series of talks in the public library
- New exposition labels
- The ZOO web pages refilling
- Cooperation with media of communications (TV, Radio, newspapers...)
- Production of new advertising products
- Photo documentation and archives
- New advertising brochures and materials
- Exhibitions in several places in ZOO
- New offer of educational programmes for schools
- New mobile guide through the ZOO
- Collection of old and nonfunctional mobil phones from the public in terms of the project "Phones for gorillas"

NOVINKY VE VZDĚLÁVÁNÍ EDUCATION UPDATE

Nejvýznamnější událostí roku bylo dokončení stavby centra environmentální výchovy PodpoVRCH.

► Rok 2011 byl v oblasti vzdělávání v Zoo Jihlava zcela přelomový. V první polovině roku se výuka odehrávala převážně v průběhu května a června, kdy proběhlo více než padesát programů.

Mnoho škol (k naší velké radosti) již pravidelně do svých aktivit zařazuje návštěvu zoo spojenou s účastí na výukovém programu. Zároveň proběhlo i několik výjezdů do knihoven.

Během roku došlo k personálním změnám na úseku vzdělávání. V červnu odešla Martina Davidová a od srpna posílila naše řady Radka Vařková.

Nejvýznamnější událostí roku se stalo dokončení stavby centra environmentální výchovy PodpoVRCH.

Slavnostní otevření proběhlo v magickém datu 11. 11. 2011 za přítomnosti mnoha významných hostů.

Během listopadu a prosince se nám v nových originálních prostorách podařilo zrealizovat dalších 20 programů pro školy. Celkem se za rok 2011 výukových programů zúčastnilo více než 1 700 žáků.

Věříme, že se v dalších letech počet účastníků našich programů výrazně zvýší a vzdělávací centrum přiláká mnoho dětí i dospělých, kteří budou chtít „Nahlédnout PodpoVRCH“.

SUMMARY

► The new completed centre for environmental education became the most important event of the year. Formally named PodpoVRCH ("under the ground"), it has been particularly designed for nursery schools as well as primary and secondary schools to run educational programmes focused on animals, natural world and environmental issues, whilst providing a venue for leisure activities, workshops, lectures or public events.

Located next to the main zoo entrance, the structure looks like nothing but a hillock covered with grass. Lined with wall-recessed aquariums and terrariums, a downward spiral passage-way leads into the central auditorium. The building is complete with two stylish educational rooms, one resembling a ship, whilst the other designed to be a cave, in addition to a researcher room providing background to a young breeder's club and allowing keeping many interesting species from fish and reptiles to mammals. The number of programmes that the centre accommodated in 2011 exceeded 70, with over 1,700 guests participating.

Mgr. Pavla Jarošová
Oddělení propagace a vzdělávání/Education,
Advertising, PR Dpt.

SYMBOLICKÁ ADOPCE V ZOO JIHLAVA 2011 THE SYMBOLIC ADOPTION

Křtiny ježka ušatého

► Tak jako většina zoologických zahrad má i Zoo Jihlava své příznivce – lidi, kteří chtějí v rámci svých možností pomáhat a podporovat ji v chovu zvířat. Nejčastější formou jejich pomoci bývá takzvaná symbolická adopce některého ze zvířat.

JAK SI ADOPTOVAT ZVÍŘE?

► Zájemce si vybere v seznamu zvířat nabízených k adopci to „své“ (podle sympatií nebo finančních možností), svoje přání nám zatelefonuje na **tel. 567 573 730** nebo může přímo vyplnit a odeslat adopční formulář z našich webových stránek **www.zoojihlava.cz**. Brzy nato mu domů přijde darovací smlouva, kterou podepíše a pošle zpět do Zoo Jihlava, a složí příslušnou částku na uvedený účet. Po zaplacení se stává tzv. adoptivním rodičem vybraného zvířete.

Adopce trvá 1 rok a získané finanční prostředky jsou použity na úhradu nákladů spojených s výživou a chovem vybraného druhu.

VÝHODY ADOPTIVNÍHO RODIČE

- Jeho jméno je uvedeno na tabulce nebo nálepce u expozice adoptovaného zvířete (samozřejmě pokud si to přeje).
- Za každých darovaných 1 000 Kč získá jednorázovou volnou vstupenku.
- Je uveden ve Výroční zprávě Zoo Jihlava.

► SROVNÁNÍ VÝŠE SPONZORSKÝCH DARŮ V UPLYNULÉM DESETILETÍ (V KČ)

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ČÁSTKA	290 556	407 760	407 600	404 300	497 400	569 400	581 722	416 360	491 900	506 471	351 650

PODĚKOVÁNÍ

► ADOPTIVNÍ RODIČE

Advokátní kancelář Novotný & spol., Praha	42 000 Kč	tapír jihoamerický, surikata
Božena a Václav Novotní, Dolní Radslavice	25 000 Kč	karakal, vydra malá, orel
Kraj Vysočina	20 000 Kč	medvěd malajský
PhDr. Jiří Čírtek, Praha	20 000 Kč	levhart perský
Klaus Lehman, Germany	400 €	gibon zlatolící
Jiří Čírtek, Praha	10 000 Kč	kočkodan Campbellův
Krajská rada KSČM, Jihlava	10 000 Kč	klokán rudý
Pepinka a Mirka Šiškovy, Praha	10 000 Kč	malpa hnědá
Základní škola Třemošnice	7 000 Kč	rys červený

- Získá osvědčení o adopci.
- Obdrží Výroční zprávu Zoo Jihlava a je zván na významné akce pořádané během roku zoologickou zahradou.

SYMBOLICKÁ ADOPCE MŮŽE BÝT I ORIGINÁLNÍM DÁRKEM PRO PŘÍBUZNÉ ČI ZNÁMÉ.

Přehled zvířat určených k adopci s finančními částkami lze obdržet na oddělení propagace zoo, na webových stránkách zoo, nebo ho na požádání zašleme poštou či e-mailem.

V roce 2011 bylo uzavřeno celkem 100 platných darovacích smluv a celková částka činila 351 650 Kč.

Děkujeme všem adoptivním rodičům za jejich přízeň i za to, že pochopili význam zachování genofundu ohrožených živočichů.

Olena Kotíková
Oddělení propagace a vzdělávání/Education,
Advertising, PR Dpt.

SUMMARY

► We continuously communicated with all current sponsors and signed additional adoption contracts. New labels acknowledging sponsors were placed on the exhibitions. We kept written contact with all the sponsors and provided them with annual reports, New Year s cards, promotion brochures and invitations on special events. There were 100 adoptions made by individuals and institutions in 2011.

FARMEKO, Jihlava	7 000 Kč	rys evropský
Ing. Petr Pejchal, Žďár nad Sázavou	7 000 Kč	rys evropský
Milena Zelená, Pelhřimov	6 000 Kč	babirusa, rohatka ozdobná
MUDr. Milan Činčera, Třebíč	5 000 Kč	tamarin pinčí
Ing. Eva Čírtková, Praha	5 000 Kč	kosman běločelý
PhDr. Miroslava Čírtková, Praha	5 000 Kč	kosman stříbřitý
Ondřej Mokry, Sedlčanky – Čelákovice	4 000 Kč	babirusa
Milada Zemanová a Marie Lysá, Jihlava	4 000 Kč	kočka arabská
RNDr. Jana Knápková, Olomouc	4 000 Kč	kočka bažinná
OV ČSSD, Jihlava	4 000 Kč	kosman běločelý
ZŠ Leandra Čecha, Nové Město na Moravě	4 000 Kč	lviček zlatý
Jolana Tuhá a Václav Bober, Přelouč	4 000 Kč	manul
Jan Dalecký, Hrochův Týnec	4 000 Kč	manul
Rodina Vlasáková, Okříšky	4 000 Kč	margay
Hana a Lubomír Královí, Chotěboř	4 000 Kč	nosál červený

▶ Hlavní partner

KB

▶ Významný partner

Dagmar Žoudlíková, Jihlava	4 000 Kč	serval	Školička Kamarád, Nové Veselí	1 000 Kč	ježek ušatý
Marie Svobodová, Jihlava	4 000 Kč	surikata	Rebel Hearts, o. s., Havlíčkův Brod	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Ing. Alena Kottová, Jihlava	4 000 Kč	surikata	Jana Martinů, Třebíč	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Mgr. Jana Sochorová, Nížkov	4 000 Kč	vydra malá	Zdeňka Procházková, Jihlava	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Mgr. Markéta Koutková, Praha	4 000 Kč	vydra malá	Rostislav Schiller, Pardubice	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Vojta Kučera, tábor Beruška, Havlíčkův Brod	3 500 Kč	ježek ušatý, aguti zlatý	Ivana Vyvážilová, Jihlava	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Základní škola Kamenice	3 100 Kč	výřeček malý, želva pardálí			
Jana a Filip Lambertovi, Praha	3 000 Kč	ara vojenský			
Ilona Floriánová, Jihlava	3 000 Kč	emu			
Petr Janda, Praha	3 000 Kč	kočka slaništní			
Petr Palich a Honza Mastný, Jihlava	3 000 Kč	krysa obláčková			
Miroslava Jurkasová, Geršov	3 000 Kč	mangusta žíhaná			
Základní škola Benešova, Třebíč	3 000 Kč	mýval severní			
SMJ, Jihlava	3 000 Kč	mýval severní			
ZŠ Vratislavovo náměstí, Nové Město na M.	3 000 Kč	mýval severní			
Základní škola Bobrová	3 000 Kč	mýval severní			
Účetní kancelář Ing. Hutař, s.r.o., Hrotovice	3 000 Kč	panda červená			
Martina Pavlíčková, Jihlava	3 000 Kč	psoun prériový			
ZŠ a MŠ Kněžice, Kněžice	3 000 Kč	psoun severoamerický			
Rodina Pumpřlova, Tovačov	3 000 Kč	pštros dvouprstý – Eda			
Věra Bedřichová, Veverská Bitýška	3 000 Kč	vydra říční			
Petr Koníř, Česká Třebová	3 000 Kč	vydra říční			
KRU STREET WEAR, Třešť	2 500 Kč	alexandr čínský			
Helena Čurdová, Jihlava	2 500 Kč	aratinga zlatý			
Jáchym a Jonáš Novotní, Střítež	2 000 Kč	hroznýš pshlavý			
Jindřiška Dejmková, Pelhřimov	2 000 Kč	ježek bělobřichý,			
		ježek ušatý			
Nela Nováková, Svatka	2 000 Kč	korálovka červenošedá,			
		korálovka sinooaská			
Sdružení Kamarád při DDM, Třešť	2 000 Kč	koza kamerunská			
Kateřina a Vojtěška Skálový a Jan Turek, Jihlava	2 000 Kč	koza kamerunská			
Hana Růžičková, Pacov	2 000 Kč	leguán měnivý			
Re-Pre, Jihlava	2 000 Kč	ovce domácí – valašská			
Matěj a Lukáš Venhodovi, Jihlava	2 000 Kč	pralesnička strašná			
Jana Čemusová, Praha	2 000 Kč	želva pardálí			
Jana Kozibrátková, Telč	1 500 Kč	bazilišek zelený			
Štamgasti Pivnice Vysočina, Jihlava	1 500 Kč	chřestýš stříbrný			
Ing. Jan Škaroupka, Jihlava	1 500 Kč	piraňa			
Matyášek Malenický, Sezimovo Ústí	1 500 Kč	piraňa			
Míša a Tereza Kolářovi, Židlochovice	1 500 Kč	piraňa			
Ing. Marcela Bršlicová, Znojmo	1 500 Kč	pralesnička harlekýn			
Ing. Stanislav Bock, Lysá nad Labem	1 300 Kč	leguánek modrý			
KSČM, Světlá nad Sázavou	1 300 Kč	scink stromový			
Jana Hradecká, Praha	1 300 Kč	varan timorský			
ZŠ a MŠ Luka nad Jihlavou	1 100 Kč	ježáb panenský	Město Brtnice	1 000 Kč	ježek bělobřichý
Ratbořáček, o. s., Ratboř u Kolína	1 100 Kč	rosela pestrá	Dana Ryšavá, Jihlava	1 000 Kč	korálovka honduraská
Matěj Coufal, Havlíčkův Brod	1 100 Kč	rosela pestrá	Army, Dačice	1 000 Kč	korálovka sinooaská
SVOŠS, Jihlava	1 100 Kč	sýček obecný	Miroslav Žižka, Pelhřimov	1 000 Kč	korálovka sedlatá
Naděžda Mertová, Třebíč	1 100 Kč	výřeček malý	Ing. Jana Dvořáková, Okříšky	1 000 Kč	morče divoké
Sylva Pejchalová, Jihlava	1 000 Kč	gekon obrovský	Václav Jelínek, Okříšky	1 000 Kč	morče divoké
Martina Novotná, Kamenice	1 000 Kč	gekon obrovský	Jiří Stejskal, Dačice	1 000 Kč	pralesnička batiková
Gymnázium AD FONTES, o.p.s., Jihlava	1 000 Kč	gekončík noční	Richard Koblížek, Chrudim	1 000 Kč	rosnička včelí
Manželé Dvořákoví, Jihlava	1 000 Kč	ježek ušatý	ZŠ a MŠ Žehušice	1 000 Kč	výřeček malý
ZŠ a MŠ Štoky	1 000 Kč	ježek ušatý	Rodina Hanušková, Velké Meziříčí	1 000 Kč	výřeček malý
Vojtěch Zink, Praha	1 000 Kč	ježek ušatý	Jiří Sikes, Praha	1 000 Kč	želva nádherná
			Rodina Lapšova, Jihlava	1 000 Kč	želva nádherná – Vendulka

Máme rádi zvířata...

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA

DEVELOPMENT AND MAINTENANCE

Dodavatelys byla provedena úprava pavilonu pro levharty.

► Činnost na úseku výstavby a údržby byla zajišťována dle rozsahu a charakteru vlastními silami nebo dodavatelys. Jednou z důležitějších předsezónních činností byly úpravy prostoru svěřeného do pronájmu za účelem provozování lanového parku PraLEZ.

V prostoru probíhalo ošetřování dřevin, úklid dřevní hmoty a byly dokončeny úpravy nově vytvořeného vchodu do lanového centra z areálu zoologické zahrady.

Expoziční celek Hacienda Escondido, který vznikl rekonstrukcí vstupního portálu stávajícího Amazonského pavilonu a vybudováním nové samostatné expozice pro papoušky ara již v roce 2010, byl připraven na slavnostní otevření před zahájením sezony. Střeška pavilonu byla osázena sukulenty, v expozicích byly vyměněny výdřevy a podestýlka.

Novou tvář získal také interiér letní restaurace Panda, zaměstnanci údržby se podíleli zejména na výmalbě a úpravě židlí do afrického stylu. K objektu byla vyměněna elektrická přípojka. Prodej zmrzliny byl přemístěn do venkovních prostor a jako prodejní místo byl vyroben a na místo usazen originální stánek v podobě transportní bedny.

Parkovací platební automat byl osazen dřevěným přístřeškem.

Na sezonu byly připraveny také dopravní prostředky a zahradní technika. Elektromobily prošly generální opravou.

V dětském koutku byly provedeny opravy, které si vyžádala pravidelná roční revize.

V průběhu celého roku bylo vyrobeno potřebné množství přepravních beden na zvířata.

Návštěvníci určitě ocení rekonstrukci venkovního výběhu

chvostanů. U kosmanů stříbřitých bylo opraveno potrubí vody ze studny, pro pelikány byl vystavěn nový přístřešek a u tygrů a servalů byla provedena výměna palisád.

Dodavatelys byla provedena úprava pavilonu pro levharty. Obvodová část byla doplněna kamennou obezdvívkou a vytvořeny střešní převisy u výhledů do expozic. Celkově se tak charakter pavilonu sjednotil s expozicí pro malé kočky.

V závěru roku byla zahájena v historii zoo nejrozsáhlejší investiční akce, a to realizace projektu Zoo pěti kontinentů. Výstavba expozičních celků byla započata výběhem a ubikací pro žirafy a africké kopytníky na ploše, která dosud nebyla zastavěna. V průběhu následujících 3 let pak postupně vznikne expoziční celek Austrálie, Asie a projekt bude zakončen technicky a technologicky nejnáročnější stavbou objektu tropického pavilonu na místě dnešního stávajícího exotária.

V soutěži „Bílý slon“, kterou každoročně vyhlašuje sdružení Česká zoo, získala Zoo Jihlava ocenění v kategorii „Stavba roku“ za expozici MALAY MEDAN – výběh pro medvědy malajské, který byl slavnostně otevřen v dubnu 2009.

Jan Bruna
Vedoucí oddělení údržby a výstavby/Head of
Maintenance Dpt.

SUMMARY

-
- The area of the new PraLEZ forest adventure trail treated
 - The new Escondido Hacienda block of exhibits
 - The Panda Snack interior restyled
 - The Saki outdoor exhibit as well as leopard and red panda glass walls refurbished
 - Zoo of Five Continents – the largest capital project in the zoo's history launched

V závěru roku byl zahájen velký projekt Zoo pěti kontinentů.

Ředitelka Zoo Jihlava přebírá ocenění v soutěži „Bílý slon“.

Interiér restaurace Panda byl změněn do afrického stylu.

ZAHRADNICKÁ ČINNOST HORTICULTURE (JUNE TO DECEMBER 2011)

Prvosenka zoubkatá (*Primula denticulata* „Alba“)

► Kromě náročné péče o upravený vzhled zeleně a cest v areálu zoologické zahrady se oddělení v době od června do prosince roku 2011 pustilo do drobných i rozsáhlejších plánů a realizací.

Péče o zeleň na ploše 8,9 ha je nekonečný proces každodenních opakujících se prací jako například úklid a svoz odpadků, splavenin, opadaných listů, plodů a větví, zastřihávání keřů v blízkosti cest, zametání cest, pletí, sečení, vyhrabávání, vertikutace a hnojení trávníků o ploše 20 191,4 m², téměř nekonečné podzimní hrabání listí, precizní péče o asijskou zahradu atd.

V létě zahájilo zahradnické oddělení boj proti zeleným řasám v jezírcích a několikaletou snahu o likvidaci invazní křídlatky (*Reynoutria* sp.) podle oficiální metodiky vydané Ministerstvem životního prostředí ČR (3–4 roky).

Koncem léta proběhla oprava suchých částí vrbového iglů v rámci reklamace.

Byly založeny dva nové kvalitní bezúdržbové záhony s travinami a trvalkami ve výběhu plameňáků. Byly vysazeny *Cortaderia selloana* 'Rosea', *Kniphofia uvaria* 'Grandiflora', *Achillea filipendulina* 'Cloth of Gold', *A. millefolium* 'Paprika', *Pennisetum alopecuroides* 'Herbstfreude' atd.

Koncem léta se doplňovaly dekorační vrstvy oblázků a borky, přestěhovalo se zahradnické zázemí a bylo doplněno potřebné vybavení.

Protože se velká část zoologické zahrady rozkládá v mrazové kotlině v údolí při řece Jihlávce (v nadmořské výšce zhruba 470–505 m n. m.), musí se přizpůsobovat výběr rostlin. Záhony s choulostivými druhy se musí před zimou včas přikrývat chvojnám a exotické rostliny zazimovat do různých místností (i mimo zoologickou zahradu).

Na podzim došlo k předání pozemků stavebním firmám, které realizují projekt Zoo pěti kontinentů. Jelikož na těchto místech byly do té doby skladovány zahradní materiály, podestýlky a zahradní odpad, muselo zahradnické oddělení najít jiná prozatímní improvizovaná místa a tyto materiály tam přemístit.

Na podzim se oddělení podílelo také na úpravě rekonstruované venkovní expozice chvostanů.

Vysadilo se zhruba 20 ks přísavníků (*Parthenocissus tricuspidata* a *Parthenocissus quinquefolia*) k zazelenění zdi pavilonů a na různých jiných místech v areálu mnoho jiných rostlin (*Hosta* sp., *Geranium* sp., *Hypericum calycinum*, *Sagina capitata*, *Thymus* sp., *Epimedium youngianum* 'Roseum', *Stipa arundinacea* 'Pheasant Tails', *Pennisetum alopecuroides* v různých kultivarech, nádherná *Vinca minor* 'Gertrude Jekyll',

Primula denticulata 'Alba', *P. d.* 'Confetti Deep Rose', *Ajuga reptans* 'Braunherz', *Panicum virgatum* 'Heavy Metal' a mnoho dalších).

Počátkem zimy byly ošetřovány oslabené rostliny v interiérech napadené vlnatkami, třásněnkami a puklicemi. Proti problémům s vosami, myšmi a mouchami nám pomohla firma DEFPUR pana Zdeňka Purmana. Společnost Safe Trees, s. r. o. provedla na naši výzvu tahové zkoušky stability třech stromů.

Díky příspěvku z Ekologického fondu Statutárního města Jihlava a pracovnímu nasazení zahradníků vznikla motýlí louka před ředitelstvím (za doby vedení Ing. Čurdy) a proběhla výsadba cca 40 kusů šejků (zahájená Ing. Čurdou, dokončená a zdokumentovaná Bc. Šmídovou). Byly vysazeny klasické i neobvyklé druhy šejků (*Syringa vulgaris*, *S. meyeri*, *S. prestoniae* 'Nocturne', *S. prestoniae* 'James MacFarlane', *S. prestoniae* 'Redwine', *S. prestoniae* 'Miss Japan').

V zoologické zahradě se od června do prosince vystřídalo 6 dospělých a 4 mladiství, kteří zde odpracovali trest obecně prospěšných prací. Spolupráci zprostředkovala Mediační a probační služba České republiky, pobočka Jihlava.

Na podzim proběhla v zoologické zahradě měsíční praktická část rekvalifikačního kurzu pro 3 osoby.

V létě zde proběhla praktická výuka pěti žáků studijního oboru zahradnictví, SOŠ a SOU Třešť.

Dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides* „Cassian“)

Šejík Prestonové (*Syringa prestoniae* „James MacFarlane“)

Část motýlí louky

Přestože byla práce s většinou z těchto pracovníků velmi obtížná a časově náročná, odvedená práce byla značná a přínosná.

Zahradnické oddělení se zajímá o nejnovější trendy v oboru, proto se v tomto roce zástupce účastnil semináře o zelených střechách, studijní návštěvy v Zoologické

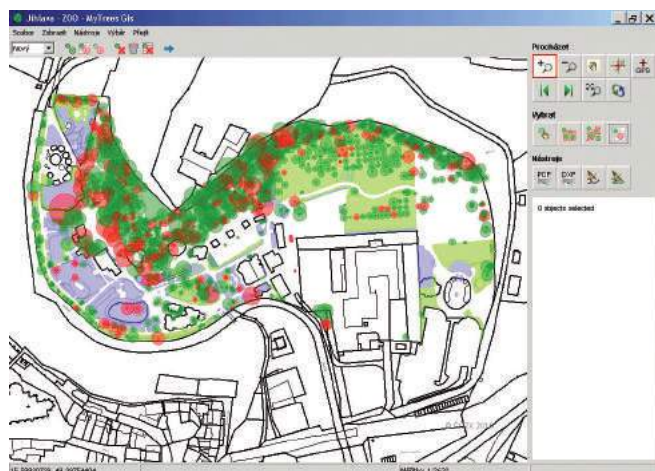
a botanické zahradě města Plzně, zasedání komise výstavby v Zoologické zahradě Děčín a národní arboristické konference Strom pro život – život pro strom X. (s podtitulem „Města bez stromů?!“). Konference byla díky podpoře města Jihlava (pod záštitou primátora Statutárního města Jihlava Ing. Jaroslava Vymazala) pořádána Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu právě v Jihlavě. Byla nabita kvalitními přednáškami (přednášející akreditováni u MVČR) s mezinárodní účastí prestižních přednášejících odborníků.

V první polovině listopadu začala stavba projektu Zoo pěti kontinentů.

Už založení stavby, terénní úpravy a umístění dočasných stavebních objektů a deponací s sebou neslo ztráty mnoha hodnotných stromů a keřových porostů. Nutná skrývka vrchní vrstvy zeminy sebou samozřejmě nese ztrátu kompletní přirozené skladby rostlin i živočichů, která se na stanovišti bude těžko a pomalu navracet do původního stavu. Zahradnické oddělení se po dokončení stavby bude snažit obnovit biodiverzitu na stanovišti pomocí.

Na stavbě bylo docíleno ochrany stromů, a to nejen kmenů (jak si to většinou stavebníci představují), ale i jejich kořenového prostoru. V některých případech byla dokonce dodržena přísná česká technická norma 83 9061 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch při stavebních pracích, což je v ČR obrovský a neobvyklý úspěch.

Ukázka mapy zoo z programu My Trees (Červeně označené jsou stromy ošetřené na podzim 2011.)

Nutné kácení v rámci projektu stavby Zoo pěti kontinentů už se bohužel nedá ovlivnit, neboť schválený projekt se musí přesně dodržet.

Pracovníci Odboru životního prostředí města Jihlavy (OŽP) velice pomohli zoologické zahradě již v roce 2009 pořízení pasportu zeleně a jeho digitalizací od renomované společnosti Safe Trees, s. r. o. a jeho poskytnutím zoologické zahradě. Pasport byl převeden do digitální podoby pomocí geografického informačního systému (GIS) v programu My Trees. V programu My Trees je evidováno jednotlivě všech zhruba 968 stromů v areálu zoologické zahrady. Každý strom má kartu s číslem, hodnotami rozměrů, stavu bezpečnosti, vitality, přesné souřadnice umístění a fotografie.

OŽP realizoval první fázi kácení nejnebezpečnějších stromů v areálu zoologické zahrady. Na tuto fázi navázalo zahradnické oddělení zoologické zahrady.

Na podzim proběhla velká akce (organizovaná a částečně realizovaná zahradnickým oddělením) ošetření stromů v areálu zoologické zahrady, která přinesla mnoho práce navíc každému členovi zahradnického oddělení. Svou pomocí přispěla i ostatní oddělení.

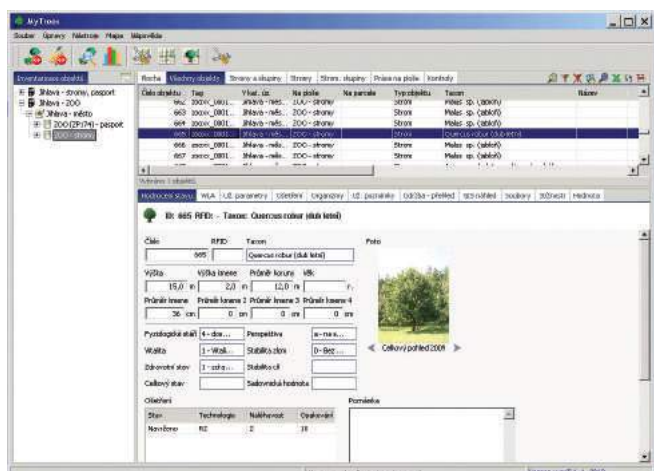
Většina arboristických prací byla provedena na základě vyhodnocení pomocí systému My Trees a zároveň vyhodnocení odborníků na místě. Ošetření stromů provedli arboristé s certifikátem ETW (European Tree Worker) ze sdružení STAX pod vedením pana Petra Zvědělíka.

Ošetření stromů v Zoologické zahradě Jihlava na podzim 2011 bylo nutné především z bezpečnostních důvodů, v neposlední řadě však i z důvodů správné péče o stromy a směřování jejich kvalitního vývoje pro dalekou budoucnost a perspektivu.

Vedoucí oddělení velmi děkuje všem, kteří pomohli.

Bc. Barbora Šmídová
Vedoucí zahradnického oddělení/Head of Gardening Dpt.

Ukázka karty stromu v systému My Trees

SUMMARY

There was much more to do for Horticulture in addition to the challenges of daily care of good-looking greenery and roads throughout the zoo grounds and a number of minor operations; by the way, the zoo area of 8.9 hectares includes 20,191.4 square metres of lawns and about 1,000 trees.

In the period from June to December 2011, even more complex plans and actions were launched, with for example two new and so far maintenance-free flower beds with perennials and grasses established in the flamingo enclosure, the team's involvement in rebuilding the Saki outdoor exhibit, efforts to eradicate the invasive knotweed (this being a multiple-year plan), technical facilities moved and some 20 *Parthenocissus* specimens planted for greening walls of animal houses in addition to a range of other plants finding their new site throughout the zoo. A butterfly meadow was created in front of the zoo headquarters thanks to the funding granted by the Environmental Fund of the City of Jihlava and enthusiasm of horticulturists, then under the leadership of Ing Čurda, and about 40 specimens of lilacs were planted.

The autumn could see a major operation involving treatment of trees throughout the zoo grounds, which brought a lot of extra work to each member of the team, with assistance from other departments as well. The activity was particularly necessary not only for safety reasons, but also to ensure proper care and development of the vegetation in terms of future quality. The arborists treating the trees were ETW (European Tree Worker) certificate holders from the STAX association managed by Petr Zvědělík.

Six adults and four juveniles took their turn at the zoo from June to December as part of public work schemes to work off their punishment, this facilitated by the Jihlava agency of Mediation and Probation Service of the Czech Republic. An on-the-job part of a

retraining course for three persons took place in the autumn in addition to the summer internship of five horticulture students from Třešť. Although working with the majority of these workers was challenging and time consuming, the extent of the work performed was considerable and beneficial.

Since Horticulture team members are interested in the latest trends in the field, the department's head participated in a workshop on green roofs, internship in the Zoological and Botanical Garden of Plzeň, meeting of the UCSZOO's Development Committee at Děčín Zoo and Tree for Life - Life for Tree, the 10th annual national conference of arborists. Subtitled Cities without Trees?, the event was organised by the Society for Horticulture and Landscape, with the support of the City of Jihlava (under the auspices of the Mayor Ing Jaroslav Vymazal), the town being where the event took place. Prestigious international expert speakers and high-quality lectures accredited by the Ministry of Interior made sure that the summit was a real success.

Launching the Zoo of Five Continents project early in November entailed the inevitable loss of many valuable trees and shrub stands, with however protection achieved for the trees being retained, this including not only trunks but also the root area, which is a unique achievement throughout the country.

Arboristé při práci

PRACOVNÍ
VÝROČÍ
V ROCE 2011
ANNIVERSARY
OF STAFF

- ▶ Eva Vytisková, ošetřovatelka 10 let v zoo
- ▶ Jan Bruna, vedoucí výstavby a údržby 10 let v zoo
- ▶ Miroslav Hejda, pokladník 10 let v zoo
- ▶ Pavel Dvořák, výstavba a údržba 5 let v zoo

DO DŮCHODU V ROCE 2011 ODEŠLI

- ▶ Milan Buryánek, výstavba a údržba
- ▶ Zdeněk Blažek, výstavba a údržba
- ▶ Ing. Josef Čurda, výstavba a údržba
- ▶ Jan Bruna, výstavba a údržba

Eva

Jan

Pavel

Miroslav

Milan

Zdeněk

Josef

VÝHLED DO ROKU 2012 OUTLOOK FOR 2012

Ing. Eliška Kubíková, ředitelka Zoo Jihlava

► Zahájení výstavby nových expozičních celků v rámci projektu Zoo pěti kontinentů bude v nastávajícím roce spojeno s řadou úkolů. Mimo jiné bude nutné minimalizovat případné dopady stavebního ruchu na provoz zoo a bezpečnost návštěvníků.

Výsledkem stavební činnosti by na sklonku roku 2012 měly být expozice afrických kopytníků, expozice hyen a celek Austrálie.

V rámci zmíněného projektu je plánovaná také demolice objektu Exotária, ve kterém se nachází sociální zařízení pro veřejnost. Přestože demolice a výstavba tohoto objektu je v harmonogramu prací plánovaná v roce 2013, bude nutné s předstihem zajistit náhradu za stávající toalety pro veřejnost. Řešením bude samostatně stojící objekt. Etapa projektové přípravy je za námi a v druhé polovině roku 2012 záměr zrealizujeme.

Další plánované změny lze v porovnání s výše zmíněnými označit spíše za „kosmetické úpravy“. Například zdařilá úprava průčelí komplexu výběhů pro levharty si logicky vyžádá další drobné změny v prostoru mezi výběhy, který byl dosud návštěvníky dost opomíjen. Místo by mělo získat „himalájský charakter“ a tím atraktivnější podobu. Obdobně bychom chtěli postupovat i v „madagaskarské“ části zahrady. Samotné „ostrovy lemuru“ budou doplněny prvky, které obohatí pobyt zvířat a přitáhnou pozornost návštěvníků. Nutno poznamenat, že většina úprav (například mola pro návštěvníky) je vynucena nevyhovujícím technickým stavem.

Podobná motivace nás vedla i u záměru nazvaného „Babiččin dvoreček“. Provizorní expozice, do které jsme z důvodu nedostatku místa po několik let umísťovali drobná domácí zvířata (většinou produkce kontaktní zoo), si získala nečekanou pozornost návštěvníků. Proto jsme se rozhodli expozici doladit do podoby miniaturního hospodářského dvora, který bude lépe korespondovat s uvedenými druhy zvířat a poskytne základní informace o jejich vývoji. Zároveň tak zlepšíme estetický vzhled místa, které tvoří dosud hranici mezi starou a novou částí zoo.

V souvislosti s kampaní mezinárodní organizace EAZA zaměřené letos na ochranu přírody jihovýchodní Asie se chceme vrátit k plánovanému doplnění expozice malajských medvědů o informační a vzdělávací prvky.

Informační systém v zoo si žádá také změny, vylepšení a doplnění. Úkol je to jen zdánlivě jednoduchý. Je nutné vybrat správný styl, který budeme schopni dlouhodobě používat, a tak zprostředkovat veřejnosti potřebné informace v srozumitelné i působivé podobě.

Podobu lanového centra PraLEZ nepokládáme také za definitivní. Umístěním atypického mobiliáře zvýšíme pohodlí čekajících návštěvníků, ale i dalšími prvky chceme dosáhnout původního záměru vybudovat netradiční naučnou stezku.

Je zřejmé, že dokončení stavby a zprovoznění vzdělávacího centra PodpoVRCH neznamena konec starostí, ale začátek nových úkolů. O potřebě tohoto zařízení se odpovědně instituce již podařilo přesvědčit, teď musíme najít účinné způsoby

komunikace s potenciálními cílovými skupinami a pružně volit vhodné nástroje k dosažení vytyčených cílů.

Rezervy si uvědomujeme i v oblasti péče o zeleň. Rádi bychom se věnovali „botanizaci“ zahrady a kromě toho se budeme snažit uplatnit v areálu i prvky charakteristické pro tzv. přírodní zahrady.

V chovatelské činnosti nás koncem roku čekají přesuny zvířat do nově vybudovaných objektů. Mezi prvními by měli být klokani a australské papoušci. Kromě již obvyklých odchovů očekáváme po určité přestávce přírůstek například u některých druhů velkých koček a kopytníků.

Je zjevné, že nastávající rok bude pro nás náročným obdobím, ale rozvoj zahrady jsme si přáli a pokusíme se ze všech sil zajistit potřeby zvířat a naplnit očekávání řizovatele i veřejnosti.

Ing. Eliška Kubíková
Ředitelka/The Director

SUMMARY

► The process of building new exhibits as part of the Zoo of Five Continents project launched in 2011 is going to involve a number of tasks, this to result in exhibits for African hoofed mammals, hyenas and Australian wildlife being available by the end of 2012.

The planned demolition of the Exotarium facility including public toilets will necessitate compensation to be provided in advance, with a replacement building to be constructed in the later part of 2012.

Other changes under planning can be considered rather small when compared to those mentioned above, examples including minor modifications to add a hint of the Himalayas to the area between leopard enclosures as a result of the past treatment of the front of the block. Similar steps are to be taken in the Madagascar part of the zoo, the Lemur Islands to incorporate elements enriching the daily living of animals and attracting the visitor attention, alike with the project called the Grandma's Yard, this being a temporary paddock containing for several years lesser domestic animals due to space issues. Since however the exhibit has started to receive unexpected rates of visitor attention, it was decided by the team to turn it into a miniature farmyard.

In connection with the 2012 campaign of EAZA (European Association of Zoos and Aquaria), this aiming at conservation of Southeast Asian wildlife, the zoo intends to get back to the Malayan sun bear exhibit to expand its number of informational and educational elements, in addition to the general signage throughout the zoo which too requires changes, enhancements and add-ons. To this end, an appropriate style will need to be defined, which we are able to use over a long time to make sure the necessary information to the public is conveyed in a way that is effective and easy to understand.

As regards the look of the forest adventure park, it is also something that is not considered finished; the plans including not only increased comfort of waiting visitors by placing atypical park furniture in the area, but also elements added to fulfil the original intention of building an innovative educational trail.

It is clear to the team that completing the works and putting the centre of environmental education into operation is not the end of the road, but something producing new tasks. While ensuring that the responsible authorities understand the necessity for having such facility in place has been successful, effective ways to communicate with potential target audience will yet need to be identified.

Fostering the vegetation throughout the zoo grounds is also something that the team is aware of in terms of future activities. In this regard, the “botanising concept” is on the list, in addition to making every effort to apply features that are typical in natural parks.

Animal management staff members plan animal transfers as the new buildings are being finished, this to take place later in the year, with kangaroos and Australian parrots to be the first creatures to move.

Everyone in the team feels that the upcoming year is going to be a period of challenges, but since the development of the zoo is desirable, we will make every effort to ensure the needs of animals and meet the expectations of both the audience and the Founder.

ZMĚNA PODMÍNEK CHOVU PLOUTVONOŽCŮ V ROCE 2011 CHANGING THE PINNIPED HOLDING CONDITIONS

Tuleň obecný (*Phoca vitulina*)

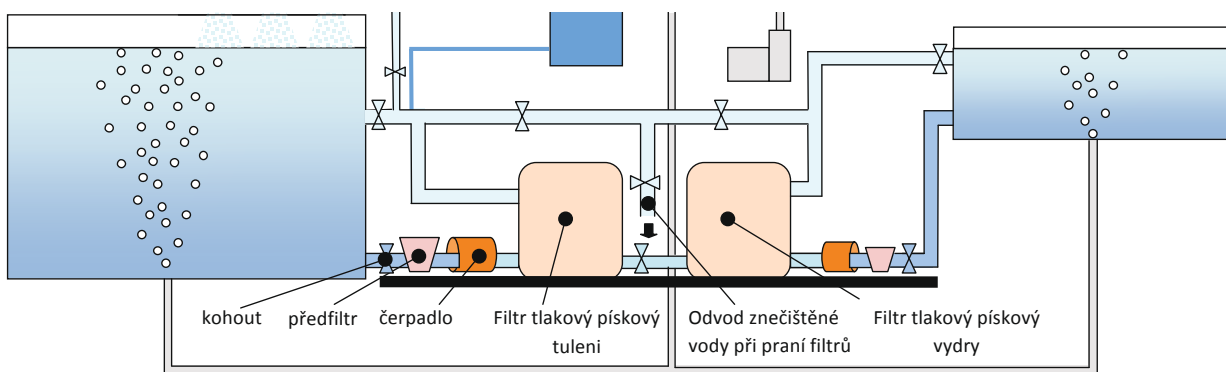
► V jihlavské zoo chováme celkem tři tuleně obecné (*Phoca vitulina*): Samec Arthos se narodil 31. 7. 2003 ve švýcarském Tierparku Bern, v Jihlavě je od 15. 2. 2006. Společnost mu dělají samice Lilly, narozena 5. 7. 2007 v severoněmecké Zoo Nordhorn, která přicestovala do Jihlavy 2. 11. 2008, a samice Tamina, nar. 9. 6. 2007 také v Německu (Zoo Duisburg), která je v Jihlavě od 27. 5. 2010.

V průběhu roku 2011 neměla skupina tuleňů žádné zdravotní problémy – domníváme se, že hned z několika důvodů. Jednak je jim podáváno co možná nejkvalitnější krmení a vitamíny, zároveň jsou v optimálním věku i kondici a dalším – možná hlavním – důvodem je častější výměna vody v bazénu z důvodu opakujícího se hnědého zakalení. Od začátku léta jsme museli měnit vodu i 2x týdně, protože dostávala hnědý nádech a stávala se neprůhlednou. Pomohla vždy pouze celková výměna vody, a to jenom dočasně. Vodu jsme používali ze dvou zdrojů: z horních studní a z průsakové studny v blízkosti říčky Jihlávky. Rozbor vody ze studny ukázal zvýšenou hodnotu železa a manganu. Od měsíce srpna se náš pracovník údržby, který velmi intenziv-

hlednosti a nezávadnosti vody po delší dobu a s dlouhotrvajícím efektem i nižší náklady na stálé čištění a výměnu vody. Při aplikaci chloru se samozřejmě desinfikuje obsah pískových filtrů.

Pro stanovení celkového obsahu Cl existuje přesné měření elektrickým přístrojem s přesností na 0,01 mg Cl/1 l vody. Je to mnohem přesnější než titrační metoda, kde musíme porovnávat barvu roztoku a je možná větší chyba měření. Do vzorku vody se nasype stanovená dávka chemikálie od výrobce a roztok se po cca 2 minutách zabarví. Před samotným měřením se provede kalibrace přístroje pomocí kalibračního setu na hodnotu 1. Pak se zabarvený roztok vloží do přístroje a na displeji se zobrazí skutečná hodnota. Jedná se o tzv. fotometrické měření. Maximum měřené hodnoty je do 3,5. Přístroj HI 711 Total Chlorine, měřící nádoby mají obsah 10 ml vody.

Pavel Hájek
Chovatel/The Keeper

Mechanická filtrace bazénů tuleňů obecných a vyder malých v Zoo Jihlava. Obsah bazénů je přefiltrován dle jmenovitého objemového průtoku uvedeného na čerpadlech asi 1x za hodinu. Technologie se používá v bazénůurčených pro koupání lidí./Mechanical filtration of pools of Harbour Seals and Oriental Small-clawed Otters.

ně pracuje na zlepšení kvality vody v bazénech, pokouší novým postupem – bazénovou technologií pro koupání lidí (bazénovou chemií) – udržet vodu delší dobu ve vyhovujících parametrech, především hodnoty pH, obsah chloru a dusičnanů a průhlednost. Přidává se Chlor T, při teplotě 25 °C se dává 1 tableta na 30 m³. Obsah celkového chloru potom měříme druhý den v bazénu u vyder – pokud je hodnota do 0,3 (hodnota pro nezávadnou vodu pro lidi), přepouští se voda k tuleňům a vydry se pustí do bazénu. Od této technologie si slibujeme udržení prů-

SUMMARY

► The zoo holds three Harbour Seals (*Phoca vitulina*), a male Arthos (born on 31 July 2003, Bern) and two females, Lilly (5 July 2007, Nordhorn) and Tamina (9 June 2007, Duisburg). Throughout the year, these animals had no health problems, with water being however an issue in that it was becoming turbid and hard to see through mainly in summer. Therefore, a new method of treatment was tested in the late part of the year, more specifically pool water treatment technology using chlorine, instead of just changing water and adding salt from time to time. The use of chlorine continued to this date.

CHOV A ODCHOV KOČKODANŮ CAMPBelloVÝCH (*Cercopithecus campbelli*) BREEDING AND REARING THE CAMPBELL'S GUENON

► Námořníci si z cest do Afriky občas přivezli nevelké opice s dlouhými ocasy. Protože lidé tyto tvory neznali, říkali jim mořské kočky, což se dodnes udrželo v jejich anglickém i německém názvu. V češtině dostali název kočkodani. Jsou to živé opice, mnohdy pestře zbarvené, s výraznými sedacími hrboly. Žijí v tlupách vedených dospělým samcem. Kromě kočkodana husarského jsou to stromová zvířata. V korunách stromů také hledají potravu všeho druhu. Rodí jedno mládě, které matky nosí na prsou.

Kočkodan Campbellův (*Cercopithecus campbelli*) patří dle zoologického zařazení do řádu *Primates* – primáti, čeledi *Cercopithecidae* – kočkodanovití, rodu *Cercopithecus* – kočkodani, druhu – *campbelli*. Tyto opice dorůstají celkové délky až 130 cm a mohou vážit až 7 kg. Obývají nižší patra dešť-

blky. Varianty na „oběd“ se střídají během týdne, aby byla zajištěna určitá rozmanitost krmné dávky. Třikrát týdně dostávají opice speciální granule (dva druhy). Dvakrát týdně dostávají dietní rýžové chlebičky s tvarohem a trochou medu na dochucení. Krmná dávka je doplněna vařeným masem (kuřecí), vejci či hmyzem dle nabídky. Opice mají k dispozici každý den čerstvý okus či letninu (sušený okus v zimě).

Kočkodan Campbellův je chován v Zoo Jihlava od roku 2002. Samec pochází z volné přírody (Ghana) a do naší zoo byl dovezen 7. 3. 2003 ze Zoo Ústí nad Labem. Stejně tak jako samice, která bohužel 1. 9. 2009 uhynula na zhoubný nádor dělohy. Dále pak byly k chovnému páru 20. 3. 2009 přiřazeny dvě samice ze Zoo Chester, Velká Británie. První z nich, narozena 10. 8. 1996, uhynula 10. 6. 2011 také na zhoubný nádor dělohy. Druhá samice, narozena v roce 1995, se stala zakladatelkou chovu. Dne 21. 2. 2010 porodila první mládě, bohužel mrtvé. Její druhé mládě se narodilo 18. 2. 2011. Bylo tak prvním živým mláďetem kočkodana Campbellova v Zoo Jihlava.

Problematika chovu spočívá především v nedostatku chovných zvířat. Zvířat je málo a jsou umístěna především u soukromých chovatelů. Nejvíce limitujícím faktorem je to, že nejsou v optimálním věku a nejsou optimálně socializovaná. Nutná je především snaha o zpětnou vazbu.

Ing. Šárka Krčilová
Chovatelka/The Keeper

Matka s měsíčním mláďetem

ného pralesa západní Afriky, na západ od řeky Niger. Přežijí i v degradovaných biotopech. Žijí společensky a jsou aktivní za dne. V přírodě se živí plody a listy stromů a keřů, dále pak drobnými živočichy, hmyzem nebo ptačími vejci. Samice rodí po 183 dnech březosti jedno mládě, které dospívá ve věku pěti let.

Základem krmné dávky kočkodanů je 1/3 ovoce a 2/3 zeleniny. Zelenina je předkládána ráno, ovoce spolu s tzv. obědem tvoří odpolední krmnou dávku. Jako „oběd“ slouží vařené brambory, hrách, rýže s jablky či pečené ovesné vločky s ja-

SUMMARY

► Social African primates dwelling in the lower floors of West Africa's primary rain-forest west of the River Niger, Campbell's Guenons are creatures feeding in the wild on fruits and leaves of trees and shrubs as well as small animals, insects and bird eggs. In captivity, the primate's diet is based on one portion of fruits and two portions of vegetables, this supplemented with special pellets, animal protein and fresh browse. The species has been held in Jihlava since 2002, with the male originating from the wild (Ghana) and imported from the zoo in Ústí nad Labem on 7 March 2003, whilst the female born in 1995 arrived from Chester on 20 March 2009.

The first birth occurred in 2010, the animal however born dead. The second offspring arrived on 18 February 2011, thus becoming the first-ever Campbell Guenon successfully born in Jihlava. Since rearing this primate is not common, any such events are of considerable importance. Problems in captivity consist in the lack of breeding animals. In addition to only a few animals available, these located at private collections, there is the age and socialisation issue, the conditions very far from being perfect. To conclude, every effort of getting feedback is desirable.

CHOV A ODCHOV BERNEŠEK HAVAJSKÝCH (*Branta sandvicensis*) BREEDING AND REARING THE NENE

► Berneška havajská je endemickým druhem Havajských ostrovů, v současnosti se v přírodě vyskytuje pouze na ostrovech Maui, Hawaii a Kauai. Obývá křovinaté oblasti, travnaté pláně, pobřežní dny, lávové pláně, ale i pastviny či golfová hřiště až do nadmořské výšky 2 400 metrů. Jedná se o nejvzácnější druh z řádu vrubozobých. V 50. letech minulého století byly bernešky havajské v přírodě prakticky vyhubeny, ale díky úspěšnému chovu v lidské péči se je podařilo nejen rozmnožit, ale i reintrodukovat.

V naší zoologické zahradě chováme bernešky havajské od srpna roku 2008, kdy k nám do deponace přišla mladá samička z Ostravy vylíhnutá 21. 5. 2008. O rok později (29. 4. 2009) jsme ze Zoo v Beauval získali dva samečky narozené na jaře roku 2007. Po čase se samice s jedním

dny. K naší velké radosti se 8. června opravdu dvě mláďata vyklubala. Jako u všech vrubozobých, i mláďata bernešek se líhnou opeřená v prachovém peří, jsou samostatná a okamžitě schopna následovat rodiče a sbírat si potravu. S rodiči zůstávají až do další reprodukční sezóny. Oproti většině kachen a hus tráví bernešky čas spíše na souši než ve vodě a k životu potřebují pastvu. V přírodě se živí trávou, ale i listy, semeny, květy trav a dokonce ožďibují i keře. Naše rodinka se rozhodla chodit každý den na pastvu do asijské zahrady. A i když se pravidelně vracely také do výběhu k rybníku, kde mohly svůj jídelníček doplnit o krmení sestávající z granulí pro husy, strouhané mrkve a petržele, čínskému zelí a listového salátu, většinu času trávily mimo expozici a procházely se po celé zoologické zahradě.

Mláďata jsme 21. června odchytili, prohlédli, okřídlovali a preventivně ošetřili proti vnitřním parazitům. Bohužel 7. července se během silné noční bouřky jedno z mláďat ztratilo. Druhé se však podařilo odchovat a v současné chvíli již dosahuje velikosti svých rodičů. Pohlaví dosud neznáme, ale pokud se bude jednat o samičku, rádi bychom ji spojili s naším druhým samcem a utvořili tak druhý chovný pár.

Vzhledem k tomu, o jak vzácný druh se jedná, je chov v lidské péči obzvláště důležitý, neboť bez něj a bez zpětné introdukce do přírody, by byly bernešky havajské dnes již vyhynulým druhem.

Mgr. Michaela Eliášová
Chovatelka/The Keeper

V jihlavské zoo se v roce 2011 podařilo rozmnožit i bernešky havajské.

ze samců spárovala. Letos na jaře začal tento pár opouštět výběh pro vodní ptactvo a zakrátko jsme zjistili, že si bernešky udělaly hnízdo u vyhlídky na lemuří ostrov. Rozhodli jsme se nezasahovat a nechat bernešky na místě, které si samy zvolily. Po nějaké době pár toto hnízdo opustil a přemístil se do expozice labutí černých na ostrůvek s výběhem kosmanů stříbřitých. Zde bernešky opět zahnízdily a brzy se v hnízdě objevila tři vajíčka, na nichž samička poctivě seděla a samec nad ní držel stráž. Inkubace vajec trvá u tohoto druhu 29–32

SUMMARY

► The rarest species of the Anseriformes order, the bird was effectively reintroduced as a result of successful breeding in captivity after becoming virtually extinct in the wild in the 1950s. Nenes have been held in Jihlava since August 2008, with the female coming from Ostrava and the male produced in Beauval.

Last spring, the pair successfully nested in the Black Swan exhibit on the Silvery Marmoset island. Three eggs were laid pretty soon, with the female carefully performing its duties and the male keeping guard over the nest. To the team's great delight, two chicks hatched on 8 June. As a species spending time on dry land rather than in water, unlike most ducks and geese, and one for which grazing is essential, the Nene flock decided to walk for grazing in the Japanese garden on a daily basis, this resulting in the birds spending most of the time outside their exhibit and strolling around the zoo. Despite the sad event of a chick getting lost on 7 July during a strong thunderstorm in the night, the other one was reared with success and has currently reached the size of its parents. The gender of the bird is still unknown, but if it turns out to be a female, plans exist for putting this animal together with the second male, thus forming another breeding pair.

CHOV A ODCHOV HROZNÝŠOVCŮ PORTORICKÝCH (*Epicrates inornatus*) BREEDING AND REARING THE PUERTO RICAN BOA

Vzácné hroznýšovce portorické odchovává jihlavská zoo úspěšně už několik let.

► Neotropický rod *Epicrates* je taxonomicky nejvíce diverzifikovaným rodem hroznýšů podčeledi *Boinae* z čeledi *Boidae*. Z deseti druhů, mnohdy navíc ještě polytypických, má pouze jediný kontinentální rozšíření. Zbývajících devět žije na Bahamách a Antilách. Morfologicky a ekologicky jde o skupinu dosti rozrůzněnou. Biologie jednotlivých druhů v přírodě je prostudována jen velmi útržkovitě či vůbec. V současné době jsou mnohé formy existenčně ohroženy. Hroznýšovec panenský (*E. monensis granti*), známý podle pouhých dvanácti jedinců, patří k nejvzácnějším hadům vůbec. Pět taxonů je zaneseno v RDB IUCN, tři taxony jsou pak podle Washingtonské konvence řazeny v CITES I, zbývajících v CITES II.

Hroznýšovci portorický (*Epicrates inornatus*) jsou vzácní hadi. Jejich populace v přírodě je ohrožena vysokou mírou degradace krajiny na Portoriku, což ještě umocňuje fakt, že ostrovní ekosystémy jsou obecně velmi zranitelné. Jejich chovem se díky nevýraznému zbarvení, extrémní kousavosti a náročnému odchovu mláďat mnoho chovatelů nezabývá. K tomu přispívá i skutečnost, že jsou řazeni do přílohy CITES I, což pro chovatele znamená povinnost registrace zvířat. I v našem chovu jde o kousavé hady, kteří ani po více než dvaceti letech v naší zoologické zahradě nezkontrolují. Manipulace s nimi vyžadovala a dodnes vyžaduje mnoho pozornosti a zkušeností.

Pár rok starých mláďat jsme získali od soukromého chovatele již v roce 1989. Hádátka špatně přijímala potravu a další dva roky bylo nutné je násilně krmit. Rostla velice pomalu. Dospěla v šesti letech. Prvních dvou mláďat jsme se dočkali v roce 1994. Další odchovy byly v letech 1996 – 4 mláďata, 1998 – 5 mláďat, 2001 – 13 mláďat, 2003 – 9 mláďat a 2005 – 10 mláďat. Další pět let se chovný pár nemnožil.

Ani páření, které probíhalo v dubnu 2010, nebylo pozorováno. Samice po zabřeznutí přestala žrát a v druhé půlce březosti změnila barvu z tmavě hnědé na šedou až světle šedou. Dne 30. 9. 2010 se narodilo jedno mrtvé, deformované mládě. Mysleli jsme si, že příčinou je pravděpodobně stáří chovného páru (22 let). Ale k našemu překvapení 25. 10. 2010 začala samice opět rodit a na svět přišlo 9 živých, plně vyvinutých mláďat. Jejich velikost se pohybovala od 38 do 40 cm a váha dosahovala 12 až 14 g. Všechna mláďata se po porodu okamžitě svlékla. Byla přemístěna do samostatného terária s teplotou 26 °C a relativní vlhkostí 80 %. Mláďata byla krmena holými myšaty. Pokud se však hadi sami nenaučí přijímat potravu do druhého svlékání, je nutné začít s „násilným“ krmením. V našem případě se to týkalo pěti mláďat. Čtyři mláďata začala přijímat potravu sama.

„Násilné“ krmení je odborný, poměrně náročný, nepřijemný a nebezpečný způsob krmení. Spočívá v ručním nasoukání jednotlivých porcí – myších nožiček – pomocí pinzety do háděte. Nebezpečný je především proto, že hádě je velmi tenké a vzhledem ke své velikosti by mohlo utrpět poškození páteře, pokud by s ním bylo zacházeno nešetrně. Nepříjemný je proto, že i když se jedná o nejedovatého hada, mláďata tohoto druhu jsou zvláště hodně kousavá. Odchov probíhal v samostatném teráriu v pavilonu plazů a podařilo se odchovat 4 mláďata. Pět mláďat i přes veškerou péči uhynulo. Čtyři mláďata velmi dobře prosperují a vše nasvědčuje dalšímu bezproblémovému růstu a vývinu.

Tito hadi jsou v soukromých chovech chováni velice vzácně, v zoologických zahradách je podle databáze ISIS najdeme pouze v Zoologické zahradě Jihlava. Z tohoto důvodu je velmi důležité udržovat kontakty mezi chovateli, aby tento vzácný druh z chovů nevymizel.

Díky zmíněným faktům se snažíme o komunikaci s úspěšnými chovateli tohoto druhu a v budoucnosti se pokusíme o možnost výměny části u nás narozených mláďat za nepřibuzná, aby se v našem chovu podařilo tento druh udržet. Vzhledem k jeho výskytu na omezeném prostoru ostrova Portoriko s vysokou mírou destrukce původního prostředí, by mohla být populace v lidské péči jedinou alternativou pro přežití druhu jako takového.

Lubomíra Ševčíková
Chovatelka/The Keeper

SUMMARY

► The Puerto Rican Boa (*Epicrates inornatus*) is a rare snake species, its population in the wild now being threatened due to a great extent of land degradation in Puerto Rico. Handling this snake has always required a lot of attention and experience. The zoo's breeding pair was received from a private breeder as early as 1989. Mating took place in April 2010, with a single malformed snake born dead on 30 September the same year. Another birth arrived on 25 October 2010, the female delivering nine live and fully developed animals with their size ranging from 38 to 40 cm and the weight being 12 to 14 g. All the animals moulted immediately after the birth and were then moved to a separate terrarium with a temperature of 26°C and relative humidity of 80%, where they were fed fresh-born mice. Although five juveniles died despite every effort, the remainder thrives very well and everything indicates that their growth and development is to continue to run very smoothly.

► SAVCI / *Mammalia* / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	potraty	porody	mrtvé nar. ml.	živé nar. ml.	úhyn mláďat			odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
										do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.					
aguti zlatý <i>Dasyprocta leporina</i>	1.1			1.0												0.1	
babirusa celebská <i>Babirusa babyrussa</i>	2.2		1.0													1.2	
bodlín bezocasý <i>Tenrec ecaudatus</i>		1.1		1.0												0.1	
bodlinatka turecká <i>Acomys cilicicus</i>		2.5														2.5	
gibon zlatolící <i>Nomascus gabriellae</i>	3.2						1		1.0					1.0		4.2	
guanako <i>Lama guanicoe</i>	1.3	1.0	1.0				2		1.1					1.1		2.4	
hrošík liberijský <i>Choreopsis liberiensis</i>	1.2															1.2	
chvostan bělolící <i>Pithecia pithecia</i>	4.1		2.0				1		1.0					1.0		3.1	
irbis <i>Uncia uncia</i>	3.2		1.1	1.0			1		1.1					1.1	2.2	2.3	
ježek bělobřichý <i>Atelrix albiventris</i>	1.3						8		13.9				10.8	13.9	1.0	4.4	
ježek ušatý <i>Hemiechinus auritus</i>	2.2			1.0			2		2.1				1.0	2.1	2.0	2.2	
kalimiko <i>Callimico goeldii</i>	1.1														2.1	1.1	
kaloň rodriguezský <i>Pteropus rodricensis</i>	12.7			1.0			4							0.4		11.11	
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	5.2.1		4.0				3							0.0.9		1.2.9	
karakal <i>Caracal caracal</i>	0.1	1.0													1.0	1.1	
klokan rudý <i>Macropus rufus</i>	1.2						1							0.1	1.1	1.2	
kočka arabská <i>Felis silvestris gordonii</i>	4.8		1.2				2							0.1.1		3.7	
kočka bažinná <i>Felis chaus</i>	2.1	1.0	2.0													1.1	
kočka evropská <i>Felis silvestris silvestris</i>	2.2	1.0	1.1				1		2.0.3				1.0.3	2.0.3	1.3	3.1	
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	1.1	1.0		2.0											1.1	0.1	
kočka slaništní <i>Oncifelis geoffroyi</i>	2.2						1		1.1					1.1		3.2	
kočkodan Campbellův <i>Cercopithecus campbelli</i>	1.2						1							0.0.1		1.1.1	
kosman běločelý <i>Callithrix geoffroyi</i>	2.2.1						2							0.0.2		2.2.3	
kosman černovousý <i>Callithrix penicillata</i>	1.4						1							0.0.2	1.1	1.3.2	
kosman stříbřitý <i>Mico argentatus</i>	2.3			1.0			2		1.0.2					1.0.2		2.3.2	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea niveiventris</i>	1.1.3						2							0.0.2	1.2	1.1.4	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	1.2						2							0.0.2		1.2.2	
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	4.13		3.2	1.0					15.12	5.0	3.0	2.0	16	5.12		7.20	
krysa oblačková <i>Phloeomys pallidus</i>	5.6	1.0	1.2	2.0			7		3.3.1					3.3.1	1.2	6.7.1	
kůň domácí – pony <i>Equus caballus</i>	1.4						1							0.1		1.6	
lemur černý <i>Eulemur macaco macaco</i>	4.1						1							0.0.1	1.0	4.1.1	
lemur kata <i>Lemur catta</i>	2.8		1.1				3		2.1.3					2.1.1	4.7	3.8	
lemur rudočelý <i>Eulemur rufus</i>	2.3						2		1.0.1	1.0				0.0.1	4.4	2.2.1	
lenochod dvouprstý <i>Cholepus didactylus</i>	1.0															1.1	
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	4.2														1.1	4.1	

► SAVCI / *Mammalia* / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	potraty	porody	mrtvě nar. ml.	živě nar. ml.	úhyn mláďat			odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
										do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.					
levhart perský <i>Panthera pardus saxicolor</i>	1.2	1.0	1.0													1.2	
lviček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	2.1.2			1.0												1.1.2	
makak tonkeánský <i>Macaca tonkeana</i>	1.1															1.1	
maki trpasličí <i>Microcebus murinus</i>	6.3		2.0	1.0											1.0	3.3	
malpa hnědá <i>Cebus apella</i>	2.1.1		1.0													1.1.1	
mangabej černý <i>Lophocebus aterimus</i>	2.0															2.0	
mangusta žihaná <i>Mungos mungo</i>	4.0														6.2	4.0	
manul <i>Otocolobus manul</i>	7.3		5.1												1.0	2.2	
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	1.1				1.0												
margay <i>Leopardus wiedii</i>	2.0			1.0												1.0	
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	1.1																1.1
mirikina lemuří <i>Aotus lemurinus griseimembra</i>	0.1																
morče divoké <i>Cavia aperea</i>	1.1.8													0.0.3		1.1.8	
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	1.1	2.0	1.1													2.0	
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	1.3						2	3.2					3.2	3.2		1.2	
outloň malý <i>Nycticebus pygmaeus</i>	4.5	1.0		1.0												4.5	
ovce domácí – romanovská <i>Ovis aries aries</i>	0.3							4.2					12.4	4.2			
ovce domácí – valašská <i>Ovis aries aries</i>	1.5						3							0.4		1.7	
panda červená <i>Ailurus fulgens fulgens</i>		1.0														1.0	
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0.0.8															0.0.7	
rys červený <i>Lynx rufus</i>	1.1															1.0	
rys ostrovid <i>Lynx lynx</i>	1.1															1.1	
serval <i>Leptailurus serval</i>	1.1						1	1.1					1.1	1.1		1.1	
surikata <i>Suricata suricatta</i>	3.10.6		1.9				1							0.0.4		2.1.10	
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	2.2						2	1.0.4						1.0.2	2.1	3.2.2	
tamarín tmavohřbetý Graelsův <i>Saguinus nigricollis graellsii</i>	3.2						2							0.0.1	1.1	3.2.1	
tamarín vousatý <i>Saguinus imperator subgrisescens</i>	4.5						2							0.0.4	1.1	4.4.4	
tamarín žltoruký <i>Saguinus midas</i>	1.4						1	1.1						1.1		2.2	
tana severní <i>Tupaia belangeri</i>	2.7		1.0				4	3.4.10					1.2.6	3.4.6	2.3.2	3.8	
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.2	1.0	1.0												2.1	1.2	
tarbik velký <i>Jaculus orientalis</i>		4.3		1.0												3.3	
tuleň obecný <i>Phoca vitulina</i>	1.2															1.2	
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.1															1.1	
vakoveverka létavá <i>Petaurus breviceps</i>	1.0			1.0													
vari červený <i>Varecia rubra</i>	1.1	1.1														2.2	
vydra malá <i>Amblyonyx cinerea</i>	1.2	1.1	1.2													1.1	
vydra říční <i>Lutra lutra</i>	1.0															1.0	
zebra damarská <i>Equus quagga burchelli</i>	1.2														1.0	1.2	

▶ PTÁCI / Aves / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	počet snáš. F	snesená vejce	oplozená vejce	živé nar. ml.	úhyn mláďat			odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
										do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.					
alexandr čínský <i>Psittacula derbiana</i>	1.1														1.0	1.0	
alexandr velký <i>Psittacula eupatria</i>	1.1															1.1	
amazoňan vínorudý <i>Amazona vinacea</i>																	0.0.1
ara hyacintový <i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	1.1	2.0															3.1
ara vojenský <i>Ara militaris mexicana</i>	1.1	1.1	1.1														1.1
aratinga červenoskrvný <i>Aratinga mitrata mitrata</i>	1.1																1.1
aratinga sluneční <i>Aratinga solstitialis</i>	1.1																1.1
berneška bělolící <i>Branta leucopsis</i>	2.3.1			1.2													1.1.1
berneška havajská <i>Branta sandvicensis</i>	1.1.1													0.0.2			1.1.2
drozd černoprsý <i>Turdus dissimilis</i>	1.1																1.1
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.0		1.0														
holub bronzokřídlý <i>Phaps chalcoptera</i>	1.1				1.0										1.0	0.1	
holub zelenokřídlý <i>Chalcophaps indica indica</i>	1.0																1.0.1
husa sněžní <i>Anser caerulescens</i>	1.1																1.1
husa tibetská <i>Anser indicus</i>	1.1.3																1.1.3
husa velká <i>Anser anser</i>	2.2													0.0.7			2.2.6
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	1.1	1.0		2.0													0.1
husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	0.1																0.1
husice magelánská <i>Chloephaga picta</i>	1.1								1.1				1.1	1.1			1.1
husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	3.2																3.1
husička vdovka <i>Dendrocygna viduata</i>	0.0.4																0.0.4
ječáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.1																1.1
ječáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	1.2																1.1
kakadu palmový <i>Probosciger aterrimus</i>		3.2															3.1
korela chocholátá <i>Nymphicus hollandicus</i>	1.1.2				1.0									0.0.13			0.1.7
kur domácí – kočinka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	6.0	1.4		1.0	4.0				1.2					1.2			3.6
kur domácí – vlaška koroptví <i>Gallus gallus f. domestica</i>	3.1																3.1
labuť černá <i>Cygnus atratus</i>	1.1																1.1
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	1.1																1.1
morčák velký <i>Mergus merganser</i>	1.2																1.1
nandu Darwinův <i>Pterocnemia pennata pennata</i>	2.0																2.0
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.1													0.0.7			1.1
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	0.1																0.1
orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	1.1														1.0		1.1
papoušek vlnkovaný <i>Melospittacus undulatus</i>	0.0.15													0.0.12			0.0.24
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	1.2	1.0		1.0										0.0.1			1.2.1
pelikán bílý <i>Pelecanus onocrotalus</i>	4.3																4.2
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>	0.0.5																0.0.4

► PTÁCI / Aves / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	počet snáš. F	snesená vejce	oplozená vejce	živě nar. ml.	úhyn mláďat			odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
										do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.					
plameňák růžový <i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	24.18.20													0.0.8		24.18.27	
polák malý <i>Aythya nyroca</i>	0.1																
pštros dvoupřstý <i>Struthio camelus</i>	1.1								2.3.9				2.3.5	2.3.5		1.1	
rosela pestrá <i>Platycercus eximius</i>	1.1													0.0.4		1.1.3	
rýžovník šedý <i>Padda oryzivora</i>	0.0.6	1.0														1.0.5	
satyr Temminckův <i>Tragopan temminckii</i>		2.1	1.0													1.1	
seriema rudozobá <i>Cariama cristata</i>	0.1	1.0														1.1	
straka modrá <i>Cyanopica cyana cyana</i>		1.1														1.0	
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	1.1													0.0.3		1.1	
výreček malý <i>Otus scops</i>	1.1															1.1	
zrzohlávka rudozobá <i>Netta rufina</i>	0.2															0.2	

► PLAŽI / Reptilia / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	počet snáš. F	snesená vejce	oplozená vejce	živě nar. ml.	úhyn mláďat			odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
										do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.					
agama kočiččinská <i>Physignathus cocincinus</i>		3.3		1.0												2.3	
bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>																0.0.3	
bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	1.1	2.0														3.1	
felzuma madagaskarská <i>Phelsuma madagascariensis grandis</i>	0.0.3															0.0.2	
gekon obrovský <i>Gekko gecko</i>	2.1													0.0.1		2.1.1	
gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	1.2	1.1												0.0.14		2.3	
hroznýš psohlavý <i>Sanzinia madagascariensis</i>	4.6	1.0							3.6.6				3.6.2	3.6.5	3.1	5.6.3	
hroznýšovec jamajský <i>Epicrates subflavus</i>	2.3.61	1.0												0.0.33		3.3.57	
hroznýšovec portorický <i>Epicrates inornatus</i>	1.1.8															1.1.4	
chameleon jemenský <i>Chamaeleo calypttratus</i>	1.0															1.0	
chřestýš <i>Crotalus vegrandis</i>	3.1		3.0														
chřestýšovec běloreť <i>Trimeresurus albolabris</i>	1.0															1.0	
korálovka červenošedá <i>Lampropeltis alterna</i>	2.2.1													0.0.15		2.2	
korálovka královská <i>Lampropeltis pyromelana woodini</i>	1.2								1.2				1.2	1.2		1.1	
korálovka pruhovaná <i>Lampropeltis getula californiae</i>		1.1														1.1	
korálovka pruhovaná <i>Lampropeltis getula floridana</i>																0.1	
korálovka sedláta <i>Lampropeltis triangulum arcifera</i>	1.1.1													0.0.4		1.1	
korálovka sedláta honduraská <i>Lampropeltis triangulum hondurensis</i>	1.1													0.0.7		1.1	
korálovka sedláta sinaloaská <i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>	3.3.1															3.3.1	
korovec jedovatý <i>Heloderma suspectum suspectum</i>	2.4.2															2.4.2	
krajta <i>Liasis savuensis</i>	2.2															2.2	

► PLAZI / Reptilia / JIHLAVA 2011

DRUH/species	stav k 1. 1.	příchody	odchody	úhyny	jiné úbytky	počet snáš. F	snesená vejce	oplozená vejce	živé nar. ml.	úhyn mláďat do 5 dnů	do 3 měs.	do kon. r.	odchody	odchov	deponace	stav k 31. 12.	poznámky
krátkokřoka červenobřichá <i>Emydura subglobosa</i>	0.0.7												0.0.6		0.0.5		
krokodýl čelnatý <i>Osteolaemus tetraspis</i>	1.1															1.1	
leguán kubánský <i>Cyclura nubila nubila</i>	1.1												0.0.3		1.1.3		
leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	2.0			1.0												1.0	
leguánek modrý <i>Sceloporus cyanogenys</i>	3.3												0.0.-13		3.3.9		
leiocefalus kýlnatý <i>Leiocephalus carinatus</i>	1.0.1															1.2	
scink šalomounský <i>Corucia zebrata</i>	2.3.4	2.0											0.0.1		4.2.3		
třílka scinkovitá <i>Tiliqua scincoides chimaera</i>	3.2															3.2	
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	0.0.9															0.0.8	
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.7															0.0.5	
užovka červenohlavá <i>Orthriophis moellendorfi moellendorfi</i>	5.6.2														3.0	5.6.3	
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>																0.0.1	
varan timorský <i>Varanus timorensis</i>	1.4			1.0												0.4	
zmije gabonská <i>Bitis gabonica rhinoceros</i>	1.0			1.0													
želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	0.0.7															0.0.6	
želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis babcocki</i>	0.1															0.1	
želva tlustohrdlá <i>Siebenrockiella crassicolis</i>	2.2.1															2.2.1	
želva zelenavá <i>Testudo hermanni hermanni</i>	1.2															1.3	

► STAVY ZVÍŘAT 2011/CENSUS OF ANIMALS 2011 – 31. 12. 2011

DRUH/SPECIES	JEDINCI/SPECIMENS: M	F	U	CELKEM JEDINCŮ/TOTAL	
SAVCI (Mammalia)	73	136	172	67	375
PTÁCI (Aves)	50	74	65	89	228
PLAZI (Reptilia)	40	55	61	117	233
OBOJŽIVELNÍCI (Amphibia)	7	2	8	18	28
RYBY (Pisces)	31	0	0	610	610
PARYBY (Chondrichthyes)	0	0	0	0	0
MIHULE (Cephalaspidomorphi)	0	0	0	0	0
SLIZNATKY (Myxini)	0	0	0	0	0
BEZOBRATLÍ (Invertebrata)	4	0	0	21	21
CELKEM	205	267	306	922	1495

► NEJSTARŠÍ ZÍSKANÍ JEDINCI

	Č.	PŘÍCHOD	NAROZENO
KROKODÝL ČELNATÝ (<i>Osteolaemus tetraspis</i>)	1	12. 07. 1982	01. 01. 1975
KROKODÝL ČELNATÝ (<i>Osteolaemus tetraspis</i>)	2	12. 07. 1982	01. 01. 1975
HROŠÍK LIBERIJSKÝ (<i>Hexaprotodon liberiensis</i>)	2	01. 12. 1986	15. 10. 1985
SCINK ŠALOMOUNSKÝ (<i>Corucia zebrata</i>)	2	28. 03. 1989	01. 01. 1986
HROZNÝŠOVEC PORTORICKÝ (<i>Epicrates inornatus</i>)	1	01. 11. 1989	01. 01. 1989
HROZNÝŠOVEC PORTORICKÝ (<i>Epicrates inornatus</i>)	2	01. 11. 1989	01. 01. 1989
GIBON ZLATOLÍCÍ (<i>Nomascus gabriellae</i>)	2	20. 12. 1989	01. 01. 1983
KŮŇ DOMÁCÍ – PONY (<i>Equus caballus</i>)	4	06. 04. 1991	06. 04. 1991
SCINK ŠALOMOUNSKÝ (<i>Corucia zebrata</i>)	1	12. 08. 1991	01. 01. 1990
KORÁLOVKA SEDLATÁ SINALOASKÁ (<i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>)	1	04. 10. 1991	01. 01. 1991

VZÁCNÉ A CHRÁNĚNÉ DRUHY ZVÍŘAT V ZOO JIHLAVA

RARED AND PROTECTED ANIMAL SPECIES AT JIHLAVA ZOO

- ▶ RDB – Červená kniha ohrožených zvířat (Red Data Books)
- ▶ EEP – Evropské záchovné programy (European Endangered Species Program)
- ▶ ESB – Evropské plemenné knihy (European Studbook)
- ▶ ISB – Mezinárodní plemenné knihy (International Studbook)

▶ SAVCI		RDB	ISB	EEP	ESB
aguti zlatý	<i>Dasyprocta leporina</i>	▲			
babirusa	<i>Babirusa babirusa</i>	▲	▲	▲	
bodlín bezocasý	<i>Tenrec ecaudatus</i>	▲			
gibon zlatolící	<i>Nomascus gabriellae</i>	▲	▲	▲	
guanako	<i>Lama guanicoe</i>	▲			
hrošík liberijský	<i>Hexaprotodon liberiensis</i>	▲	▲	▲	
chvostan bělolící	<i>Pithecia pithecia pithecia</i>	▲		▲	
irbis	<i>Uncia uncia</i>	▲	▲	▲	
ježek bělobřichý	<i>Atelerix albiventris</i>	▲			
kalimiko	<i>Callimico goeldii</i>	▲	▲	▲	
kaloň rodriguézský	<i>Pteropus rodricensis</i>		▲	▲	
kapybara	<i>Hydrochaeris</i>	▲			
karakal	<i>Caracal caracal</i>	▲	▲		
klokan rudý	<i>Marcopus rufus</i>	▲			▲
kočka arabská	<i>Felis silvestris gordonii</i>	▲	▲		
kočka bažinná	<i>Felis chaus</i>	▲			
kočka divoká	<i>Felis silvestris</i>	▲			
kočka krátkouchá	<i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	▲			
kočka slaništní	<i>Oncifelis geoffroyi</i>	▲		▲	
kočkodan Campbellův	<i>Cercopithecus campbelli</i>	▲			
kosman běločelý	<i>Callithrix geoffroyi</i>	▲		▲	
kosman černovousý	<i>Callithrix penicillata</i>	▲			
kosman stříbřitý	<i>Callithrix argentata</i>				▲
kosman zakrslý	<i>Callithrix pygmae niveiventris</i>	▲			
kosman zakrslý	<i>Callithrix pygmae pygmae</i>	▲			
krysa oblačková	<i>Ploemys pallidus</i>	▲			▲
lemur černý	<i>Eulemur macaco macao</i>	▲	▲	▲	
lemur kata	<i>Lemur catta</i>	▲			▲
lemur rudočelý	<i>Eulemur fulvus rufus</i>	▲			▲
lenochod dvouprstý	<i>Choloepus didactylus</i>	▲			▲
levhart cejlonský	<i>Panthera pardus kotiya</i>	▲	▲	▲	
levhart perský	<i>Panthera pardus saxicolor</i>	▲	▲	▲	
lviček zlatý	<i>Leontopithecus rosalia</i>	▲	▲	▲	
makak tonkeánský	<i>Macaca tonkeana</i>	▲			
maki trpasličí	<i>Microcebus murinus</i>	▲	▲		▲
malpa hnědá	<i>Cebus apella</i>	▲			
mangabej černý	<i>Lophocebus atterimus</i>	▲			▲
mangusta žíhaná	<i>Mungos mungo</i>	▲			
manul	<i>Otocolobus manul</i>	▲	▲	▲	
mara stepní	<i>Dolichotis patagonum</i>	▲			
margay	<i>Leopardus wiedii</i>	▲		▲	
medvěd malajský	<i>Helorctos malayanus</i>	▲			▲
mirikina lemuří	<i>Aotus lemurinus griseimembra</i>	▲			▲
morče divoké	<i>Cavia aperea</i>	▲			
mýval severní	<i>Procyon lotor</i>	▲			
nosál červený	<i>Nasua nasua</i>	▲			
outloň malý	<i>Nocticebus pygmaeus</i>	▲	▲	▲	
panda červená	<i>Ailurus fulgens fulgens</i>	▲		▲	
psoun prériový	<i>Cynomys ludovicianus</i>	▲			
rys červený	<i>Lynx rufus</i>	▲			
rys evropský	<i>Lynx lynx lynx</i>	▲			
serval	<i>Leptailurus serval</i>	▲			
surikata	<i>Suricata suricatta</i>	▲			
tamarin pinčí	<i>Saguinus oedipus</i>	▲	▲	▲	
tamarin tmavohřbetý Graellsův	<i>Saguinus nigricollis graellsii</i>	▲			

▶ SAVCI		RDB	ISB	EEP	ESB
tamarin vousatý	<i>Saivinus imperator subgriseus</i>	▲	▲	▲	
tamarin žlutoruký	<i>Saguinus midas</i>	▲			▲
tana severní	<i>Tupaia belangeri</i>	▲			
tapír jihoamerický	<i>Tapirus terrestris</i>	▲		▲	
tarbík egyptský	<i>Jaculus jaculus</i>	▲			
tarbík velký	<i>Jaculus orientalis</i>	▲			
tuleň obecný	<i>Phoca vitulina vitulina</i>	▲			
tygr sumaterský	<i>Panthera tigris sumatrae</i>	▲	▲	▲	
vakoveverka létavá	<i>Petaurus breviceps</i>	▲			
vari černobílý	<i>Varecia variegata</i>	▲	▲	▲	
vari červený	<i>Varecia rubra</i>	▲	▲	▲	
vydra malá	<i>Amblonyx cinerea</i>	▲	▲		
vydra říční	<i>Lutra lutra</i>	▲		▲	
zebra damarská	<i>Equus quagga burchelli</i>	▲			

▶ PTÁCI		RDB	ISB	EEP	ESB
alexandr čínský	<i>Psittacula derbiana</i>	▲			
alexandr velký	<i>Psittacula eupatria</i>	▲			
amazoňan vínorudý	<i>Amazona vinacea</i>	▲			
ara hyacintový	<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	▲		▲	
ara vojenský	<i>Ara militaris mexicana</i>	▲	▲		▲
aratinga sluneční	<i>Aratinga solstitialis</i>	▲			
berneška bělolící	<i>Branta leucopsis</i>	▲			
berneška havajská	<i>Branata sandvicensis</i>	▲			
berneška rudokrká	<i>Branta ruficollis</i>	▲			
emu hnědý	<i>Dromaius novaehollandiea</i>	▲			
holub bronzovokřídý	<i>Phaps chalcoptera</i>	▲			
husa běločelá	<i>Anser albifrons</i>	▲			
husa sněžní	<i>Anser caerulescens</i>	▲			
husa tibetská	<i>Anser indicus</i>	▲			
husa velká	<i>Anser anser</i>	▲			
husice egyptská	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	▲			
husice liščí	<i>Tadorna tadorna</i>	▲			
husice magelánská	<i>Chloephaga picta</i>	▲			
husice rezavá	<i>Tadorna ferruginea</i>	▲			
jeřáb mandžuský	<i>Grus japonensis</i>	▲	▲	▲	
jeřáb panenský	<i>Anthropoides virgo</i>	▲			
kakadu palmový	<i>Probosciger aterrimus</i>	▲		▲	
korela chocholatá	<i>Nymphicus hollandicus</i>	▲			
labuť černá	<i>Cygnus atratus</i>	▲			
ledňák obrovský	<i>Dacelo novaeguineae</i>	▲			
morčák velký	<i>Mergus merganser</i>	▲			
nandu Darwinův	<i>Pterocnemia pennata pennata</i>	▲			
nandu pampový	<i>Rhea americana</i>	▲			
orel mořský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	▲		▲	
papoušek vlnkovaný	<i>Melopsittacus undulatus</i>	▲			
páv korunkatý	<i>Pavo cristatus</i>	▲			
pelikán bílý	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	▲			
plameňák růžový	<i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	▲			
polák malý	<i>Aythya nyroca</i>	▲			
pštros dvouprstý	<i>Struthio camelus</i>	▲			
rosela pestrá	<i>Platycercus eximius</i>	▲			
satyr Temminckův	<i>Tragopan temminckii</i>	▲			
seriema rudozobá	<i>Cariama cristata</i>	▲			
straka modrá	<i>Cyanopica cyana cyana</i>	▲			
výreček malý	<i>Otus scops</i>	▲			
zrzohlávka rudozobá	<i>Netta rufina</i>	▲			

▶ PLAZI		RDB	ISB	EEP	ESB
hroznýš psohlavý	<i>Sanzinia madagascariensis</i>	▲			▲
hroznýšovec jamajský	<i>Epicrates subflavus</i>	▲		▲	
hroznýšovec portorický	<i>Epicrates inornatus</i>	▲			
korovec jedovatý	<i>Heloderma suspectum</i>	▲	▲	▲	
krokodýl čelnatý	<i>Osteolaemus tetraspis</i>	▲			▲
leguán kubánský	<i>Cyclura nubila nubila</i>	▲	▲		
želva ostruhatá	<i>Centrochelys sulcata</i>	▲			
želva tlustohrdlá	<i>Siebenrockiella crassicolis</i>	▲			▲
želva zelenavá	<i>Testudo hermanni</i>	▲			

NAHLÉDNĚME PodpoVRCH

ANEB SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ NOVÉHO CENTRA ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

11. 11. 2011

Netypická stavba vyrostla vedle hlavní pokladny u parkoviště zoo.

Stavba v září 2010

Stavba v únoru 2011

Slavnostní otevření centra proběhlo za účasti mnoha vzácných hostů. Ředitelka jihlavské zoo Eliška Kubíková společně s primátorem města Jihlava Jaroslavem Vymazalem prorazili „pod povrch“.

Večerní koncert hudební skupiny ALISON

Keltské písně pod taktovkou DRAGA BANDY

Hlavní sál je moderně vybaven nejen pro výuku, ale i pro besedy, přednášky, semináře nebo konference.

Akvária ožívují nejen sál, ale i chodby centra.

Učebna ve stylu pirátské lodi

Druhá učebna navozuje atmosféru jihoamerické jeskyně.

SLAVNOSTNÍ OTEVÍRÁNÍ EXPOZIC

► HACIENDA ESCONDIDO

Velvyslankyně z Peru Marie Landaveri Porturas slavnostně přesekává pásku.

Nechybí ani stylové občerstvení na střeše pavilonu – Cantina.

Přibyla nová voliéra pro papoušky a oblíbený výběh pro morčata.

► LANOVÉ CENTRUM PraLEZ

Nový lanový park PraLEZ byl vybudován v lesnaté části hned vedle zoo.

Slavnostní přípitek (Zleva: ředitelka jihlavské zoo Eliška Kubíková, primátor města Jihlavy Jaroslav Vymazal a provozovatel lanového parku Martin Paclík)

Patnáct vysokých překážek si vyzkoušeli primátor Jihlavy i ředitelka zoo.

MEZI NÁMI ZVÍŘATY

Zbrusu novým druhem je oblíbená panda červená (*Ailurus fulgens fulgens*).

Daří se také chovné skupině kapybar (*Hydrochaeris hydrochaeris*).

Po delší odmlce se podařilo odchovat dvě mláďata koček slaništních (*Oncifelis geoffroyi*).

Mezi prvními mláďaty roku 2011 byla samička klokana rudého (*Macropus rufus*) narozená koncem ledna.

Vzácné krysy obláčkové (*Phloeomys pallidus*) odchovaly letos rekordních sedm mláďat.

Nandu pampový (*Rhea americana*) – mládě

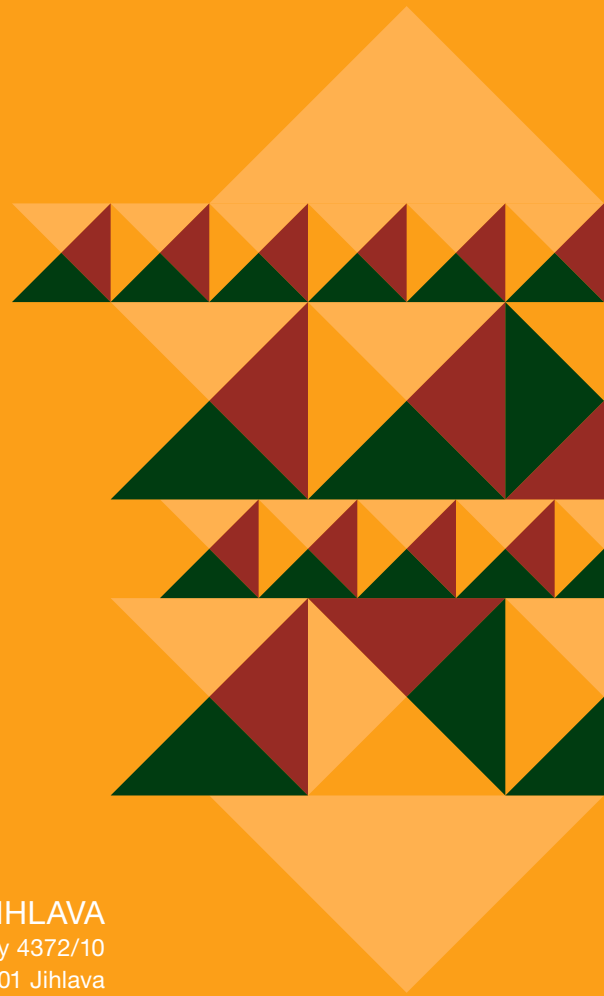

O jedno mládě se rozrostla i skupina scinků šalomounských (*Corucia zebrata*).

U nosálů (*Nasua nasua*) i plameňáků (*Phoenicpterus ruber roseus*) se daří odchovávat mláďata každoročně.

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA JIHLAVA

Březinovy sady 4372/10

586 01 Jihlava

Czech Republic

Tel.: +420 567 573 730

E-mail: jizoo@zoojihlava.cz

www.zoojihlava.cz